

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰοῦντο μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 44ος

Ἀθήναι, 2 Ὀκτωβρίου 1937

Ἔτος 59ον.—Ἀριθ. 44

Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ—4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ο ΓΕΡΟ-ΜΥΡΙΟΚΡΙΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας γέρος, μὰ πολὺ-πολὺ γέρος, καμπούρης ἀπὸ τὰ χρόνια καὶ μὲ τὸ πρόσωπό του γεμάτο ζάρες, ποὺ ὅλοι οἱ συγχωριανοὶ του τὸν φώναζαν ὁ Γέρο-Μυριοκριματισμένος, γιατί ἦταν πιά κακὸς ἀπ' ὅλους τοὺς κακοὺς μαζί καὶ ἡ ψυχὴ του ἦταν μαύρη ἀπὸ τὰ τόσα κρίματά του.

Λοιπὸν ὁ γερο-Μυριοκριματισμένος εἶχε ἕνα κελλάρι γεμάτο τυριά, λουκάνικα, χοιρομέρια καὶ ἕνα πιθάρι μὲ παστὸ φυλαγμένο μέσα στὸ λάδι· μὰ δὲν ἔδινε ποτέ του τίποτε σὲ κανένα. Οὔτε ποτέ του ἔμπαζε ἀνθρώπο μέσα στὸ σπίτι του γιὰ νὰ τὸν φιλοξενήσει, μῆλο ποὺ ἦταν τόσο μεγάλο, ὥστε μπορούσε νὰ χαθῇ κανεὶς μέσα σ' αὐτό.

Ὁ Μυριοκριματισμένος ἔδινε στοὺς συγχωριανοὺς του χρήματα καὶ στάρει δανεικά. Ὑστερα ὅμως τοὺς ζητοῦσε νὰ τοῦ δώσουν πίσω τὰ διπλά ἀπ' ὅσα τοὺς εἶχε δανείσει, ἀλλιῶς τοὺς ἔρριχνε στὴ φυλακὴ καὶ τοὺς ἔπαιρνε κιόλας ὅ,τι εἶχαν καὶ δὲν εἶχαν.

Κάθε βράδυ κατέβαινε κάτω στὸ κελλάρι του καὶ μετροῦσε τὰ λουκάνικα τοῦ ἕνα-ἕνα. Ὑστερα ἔβγαζε τὰ κομμάτια τὸ παστὸ μὲ μιὰ κουτάλα ἀπὸ τὸ λάδι ὅπου κολυμποῦσαν καὶ τὰ μετροῦσε καὶ αὐτά. Ἐπειτα πηγαίνει στὰ χοιρομέρια του καὶ στὰ τυριά του καὶ τὰ κοίταζε ἀπ' ὅλες τὲς μεριεὲς γιὰ νὰ ἰδῇ μήπως τυχὸν πιάσουν σκουλήκια.

Ὅταν τελείωνε πηγαίνει στὸ ὑπόγειο καὶ ἀπὸ κεῖ ἀνέβαζε ἐπάνω στὴν κάμαρά του τέσσερις ξερὲς κολοκύθες ποὺ τὲς εἶχε γεμάτες μὲ φλουριά. Τὰ μετροῦσε καὶ αὐτὰ ἕνα-ἕνα καὶ τὰ στοίβαζε σὲ κολωνίτσες καὶ ὕστερα τὰ ξανάβαζε πάλι ἕνα-ἕνα μὲς

στὲς κολοκύθες καὶ τὰ φύλαγε πάλι στὸ ὑπόγειο.

Ὅλα αὐτὰ τοῦπαιρναν πολὺν καὶ ρὸ καὶ τὸν ἔβαζαν σὲ κόπο μεγάλο.

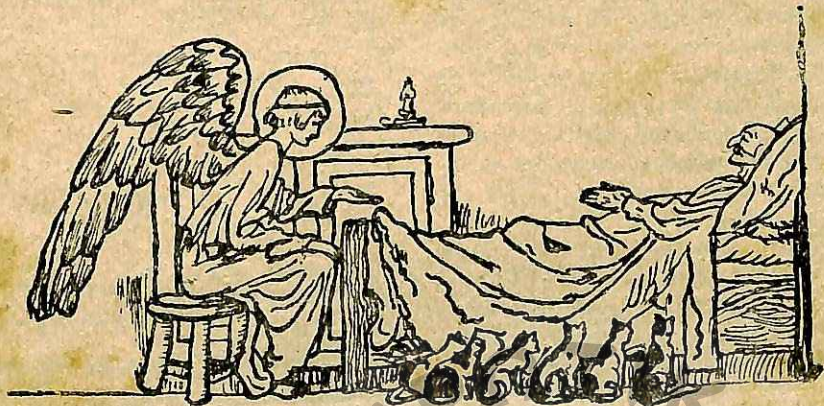
Ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴ νύχτα ἦταν πιασμένος μ' αὐτὲς τὲς δουλειεὲς, εἶ-
τοι ποὺ μόλις τοῦμενε καιρὸς νὰ κοιμηθῇ καὶ νὰ φάη.

Ἐνα βράδυ, ἐκεῖ ποὺ ἐξέταζε τὰ χοιρομέρια του, εἶδε πὼς στὲς ἄκρες

ἕνα γάτο, ἢ, καλύτερα ἀκόμη μιὰ γάτα, γιατί αὐτὲς κρατοῦνε περισσότερο στὸ σπῆτι καὶ δὲν γυρίζουν στὰ κεραμίδια.

Καὶ τ' ἄλλο πρωὶ ἡ καλὴ γριούλα τοῦ ἔφερε μιὰ γάτα ἄσπρη καὶ σταχτιά, μὲ ωραία μακρυὰ καὶ ἀφράτη γούνα ποὺ τὴ λέγαν Σερπετὴ.

Μόλις τὴν ἔβγαλαν ἀπὸ τὸ καλάθι ἡ Σερπετὴ κατατρομαγμένη ἔτρεξε καὶ χώθηκε κάτω ἀπὸ ἕνα ἐπιπλο. Σὲ λίγο ὅμως ἀναγκάστηκε νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν κρυψώνα της, γιατί ὁ γερο-Μυριοκριματισμένος δὲν τῆς ἔδινε τί-

Κάθε τόσο ἄγγιζε μὲ τὰ δάχτυλά του τὰ πόδια τοῦ γέρου γιὰ νὰ ἰδῇ ἂν εἶχαν κρυώσει γιὰ καλὰ...

ἦταν φαγωμένα. Μπᾶ, ποῖος μπορούσε νὰ χεῖ κάνει αὐτὸ τὸ πράγμα;

Ἀπὸ τὴ στενοχώρια του δὲν μπόρεσε οὔτε νὰ φάη οὔτε νὰ κοιμηθῇ καὶ τὸ ἄλλο πρωὶ, σὰν ἦρθε ἡ γυναῖκα ποὺ τοῦ πουλοῦσε μῆλα, τῆς εἶπε τὴ φοδερὴ ἀνακάλυψη ποὺ εἶχε κάνει.

— Θάχης ποντίκια τὸ δίχως ἄλλο στὸ σπῆτι σου, τοῦ εἶπε ἐκείνη.

— Ποντίκια; ὦ συφορά μου!

Κι' ἀπελπισμένος ὁ γερο-φυλάργυρος ἔπιασε τὸ κεφάλι του μὲ τὰ χέρια του.

— Τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω, τοῦ λέει ἡ γριά, νὰ κοιτάξης νὰ πάρης

ποτε νὰ φάη καὶ ἔπρεπε νὰ φροντί-
σῃ μονάχη της γιὰ τὴν τροφὴ της.

Φαίνεται λοιπὸν πὼς τσάκωσε ὅλα τὰ ποντίκια τοῦ σπιτιοῦ καὶ ὅλα τὰ ποντίκια τῆς γειτονίας ἀκόμη, γιατί θράφηκε καὶ πάχυνε κι' ἔγινε τόσο ὁμορφὴ ποὺ ἦταν μιὰ χαρὰ νὰ τὴ βλέπης. Κι' ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ τὰ εἶχε ξεπαστρέψει τόσο καλὰ ὅλα, ποὺ ὁ ἀφεντικός της γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ τῆς ἔδωσε κᾶνα-δυὲ πετσούλες ἀπὸ τὰ λουκάνικα ποὺ ἔτρωγε.

Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τῆς ἔδινε τίποτε ἄλλο ἢ γάτα ἄρχισε πάλι ν' ἀδυνα-
τίσῃ καὶ καθὼς δὲν ἦταν πιά ποντί-

κία για να τα κυνηγήσει, καθόταν σε μια γωνιά κι είχε κρεμασμένο το κεφάλι της κι ήταν ή κακομοίρα άξιολύπητη.

Όταν ή γριά που είχε φέρει τη γάτα την είδε σε τέτοια βρισκόταν, είπε στον Μυριοκριματισμένο :

— «Αν δεν δίνης της γάτας να τρώη θα σου ψοφήση, γιατί τώρα πιά τα έφαγε όλα τα ποντίκια.

— Και δεν πάει να ψοφήση ! Έγώ δεν την έχω πιά ανάγκη !

— Μά τότε θα ξαναγεμίση το σπίτι σου ποντίκια και θάχνης πάλι τα ίδια !

Σάν τάκουσε αυτό ο γερο-φιλάργυρος φοβήθηκε και από κείνη την ημέρα άρχισε να δίνει της γάτας λίγο από το γάλα του που έπινε το πρωί και τότε-τότε κανένα ξεροκόμματο ψωμί που δεν μπορούσε να το μασήσει με τα λιγιστά γέρινά δόντια του.

Η γάτα πάλι κοιμόταν στα πόδια του κι έτσι τον έκανε να μη χρειάζεται πιά τη μπουκάλια με το ζεστό νερό που άλλοτε έβαζε πάντοτε κάτω από τα σκεπάσματά του για να μην κρυώνει. Ήταν κι αυτό μια οικονομία ! Και καθώς και οι γάτες και οι σκύλοι και τα πουλιά άκομη, όταν ζήσουν πολλά χρόνια σ' ένα σπίτι καταντούν στο τέλος να μοιάζουν με τ' αφεντικά τους, έτσι κι η Σερπετούλα άρχισε να μοιάζει κι αυτή με τον δικό της αφεντικό κι απόκτησε μια μούρη σουβλερή, μάτια γυαλιστερά και περπατούσε σιγά-σιγά κι άθόρυβα χαμπουριάζοντας λίγο τη ράχη της.

Ένα βράδυ όμως έγινε κάτι εξαιρετικό και πρωτάκουστο : «Όταν ο Μυριοκριματισμένος κατέβηκε κάτω στο υπόγειο για να πάρη τις κολοκύθες του και να μετρήση τους θησαυρούς του, άκουσε κάτι νιαουρίσματα τόσο φιλά-φιλά κι αδύνατα που έμοιαζαν με φωνίτσες πουλιών. Μπα, τί να ήταν άραγε ;

Πήγε κοντά σε μια παλιοκασσόνα ακουμπισμένη στον τοίχο και εκεί, ανάμεσα σ' ένα σωρό παλιοκούρελα, είδε τη Σερπετή με πέντε γατάκια στην αγκαλιά της που τη βόζανιναν.

«Α, όχι δά ! Αυτό δεν μπορούσε να το υποφέρει. Έξη γάτες ! Ποῦ να τα βγάλη πέρα να ταΐζει έξη γάτες ! Θα καταστρεφθούν. Ο Μυριοκριματισμένος τις έβλεπε κιόλας μπροστά του να ρίχνονται επάνω στα χοιρομέρια και να του τα καταβροχθίζουν, να μην του αφήνουν λουκάνικο για λουκάνικο, και μόνο μ' αυτή τη σκέψη σηκώνονταν οι τρίχες της κεφαλής του. Έξη γάτες ήταν χει-

ρότερες από τρεις ντουζίνες ποντίκους !

Έμπρός, έμπρός, πέταγμα στο πηγάδι και γρήγορα !

Η γάτα ωστόσο τον κοίταζε με τα γυαλιστερά μάτια της και έκρυβε τα παιδάκια της κάτω από την κοιλιά της. Έβλεπε πολύ καλά τι σκεπτόταν ο γέρος, γιατί τα ζώα, μέλο που δεν καταλαβαίνουν τη γλώσσα μας, διαβάζουν όμως όλες μας τις σκέψεις.

Και όταν ο γερο-φιλάργυρος ξαναγύρισε, κρατώντας στο χέρι του μια μεγάλη σακούλα και μια τσιμπίδα, για να τσакώση τα γατάκια από τ' αυτί και να τα χύση μέσα, ή γάτα έδγαλε ένα «μιάου» τόσο λυπητερό και τόσο παραπονεμένο, που ο Μυριοκριματισμένος πέταξε τη μασιά τρέ-

Γαντζώθηκαν από τις περούγες του, από την ουρά του, από το λαιμό του. . .

μοντας δλόκληρος. Ύστερα φώναξε :

— «Ε, πάει καλά, άς ζήσουν. Μ' άς τα βγάλουν πέρα μοναχά τους για να βρίσκουν το φαί τους, γιατί έγω δεν θα τους δίνω ούτε μπουκιά.

«Ωστόσο, ύστερα από λίγον καιρό, άλλαξε γνώμη. Όταν τα γατάκια μεγάλωσαν λιγάκι κι έγιναν ενός μηνός, ή Σερπετή τα πήρε ένα-ένα με το στόμα της, τα άνέβασε στην κάμαρα του Μυριοκριματισμένου και τάβαλε επάνω στο κρεβάτι του. Εκεί τα γατάκια άρχισαν να παίζουν μεταξύ τους, να κάνουν κάθε λογής τρέλλες, να τσακώνονται στα φέμματα, να κάνουν τσούμπες, και ήταν τόσο νόστιμα και άστεία που ο Γερο-Μυριοκριματισμένος δίχως να το θέλη, άρχισε να γελάει και στο τέλος γέλασε τόσο πολύ που τα μάτια του γέμισαν δάκρυα.

Με τον καιρό τα γατάκια μεγάλωσαν κι έγιναν ώραια και παχειά και ή γριά που πουλούσε τα μήλα είπε σ' όλο το χωριό πως ο Γερο-Μυριοκριματισμένος τα τάιζε μοναχός του και τους έδινε κάθε πρωί μια κατσαρόλα γεμάτη γάλα και κάθε απόγευμα ένα τσανάκι γεμάτο κομματάκια λαρδί. Μά κανένας δεν έδωσε πίστη στα λόγια της.

Τα γατιά είχαν μεγαλώσει και είχαν φτάσει σχεδόν τη μάννα τους, όταν μια μέρα ο γέρος έπεσε άρρωστος και δεν μπόρεσε πιά να ξανασηκωθεί από το κρεβάτι.

Οι γείτονισσες ήρθαν και τον είδαν και ήρθε κι ο γιατρός και ο παπάς και όλοι κατάλαβαν πως ο Μυριοκριματισμένος ήταν το θανατά γιατι δεν έλεγε τίποτε κι ούτε γύρευε πιά τα κλειδιά του κελλαριού του, ούτε ζητούσε να του δώσουν πίσω τα χρήματα που είχε δανείσει. Δεν άνοιξε το στόμα του να μιλήσει παρά μονάχα όταν ήρθε ο παπάς να τον μεταλάβει και τότε ξεμολογήθηκε όλα τα κρίματά του κι είπε ότι μετανόουσε που έπαιρνε από τους φτωχούς συχωριανούς του τα διπλά και περισσότερα από εκείνα που τους έδάνειζε.

Ύστερα γνώρισε τα γατάκια που στέκουνταν γύρω του και κατάφερε να ξεχωρίση τη Σταχτερούλα από τον Πουπούλη και τη Φφή από τη Λουλούκα. Κι έπειτα άφησε το χέρι του να κρεμαστή έξω από το κρεβάτι για να έρθουν τα γατιά του και να τριφτούν επάνω του.

Το ίδιο βράδυ ο γερο-Πολυκριματισμένος πέθανε. Ένας-ένας όλοι οι γείτονες γύρισαν στα σπίτια τους για να ξαναρθουν το άλλο πρωί για την κηδεία.

(Το τέλος στο ερχόμενο)

Helène Fortun

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Νάμαι που γύρισα και πάλι !
Σας ξαναβλέπω, φίλοι μου καλίοι !
Νά ! κ' οι καλοί μου οι δασκάλοι,
Νότην κ' ή πολυθρόνου αλή !

Γέμισ' ή σάνκα μου βιβλία !
Πόσα τετράδια λογής-λογής !
Νού μου, θησαύριζε σοφία
Για το σκληρόν άγώνα της ζωής !

Στα Δώδεκα γυρίω πίσω,
Τη Νίκη του Όκτώβρη δεν ξεχνώ !
Σά μεγαλώσω θα πασχίσω,
«Αξιος της Ελλάδας να γενώ ! (*)

ΦΑΚ

(*) Το τελευταίο του τετράστιχο άναφέρεται στους νικηφόρους πολέμους, του 1912 — 1913, και στη θριαμβευτική είσοδο του Γεωργίου Α' στη Θεσσαλονίκη στις 26 Οκτωβρίου 1912.

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΥΚΟΥΤΡΗΣ

Άγαπητοί μου,

ΜΙΑ μεγάλη απώλεια: απέθανε ξαφνικά, από συγκοπή, ο Ι. Συκουτρός. Δεν θάκοιτε για πρώτη φορά τόνονά του. Ήταν ένας από τους διαπρεπεστερούς φιλόλογους μας, που είχε γίνει γνωστός κι' άγαπητός σ' ευρύτατο κύκλο διανοουμένων, άν και τόσο νέος ακόμα, μόλις τριανταπέντε χρονών. Άφου συμπλήρωσε τις σπουδές του στη Γερμανία, διορίσθηκε ύφηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, συγχρόνως έδίδασκε στο Άρσάκειο και στο Λύκειο Μακρή, και τελευταία ή Άκαδημία Αθηνών του άνέθεσε την επιμέλεια της «Ελληνικής Βιβλιοθήκης» της, δηλαδή τις εκδόσεις αρχαίων Έλλήνων συγγραφέων, με κείμενο, μετάφραση και σχόλια. Ο πρώτος μάλιστα τόμος αυτής της Βιβλιοθήκης, που έχει το «Συμπόσιον» του Πλάτωνα, είν' αποκλειστικά έργο του Συκουτρή. Αυτός έκαμε τη μετάφραση, αυτός έγραψε μια μεγάλη εισαγωγή, δικά του είναι και τα σχόλια, δική του κι' ή επεξεργασία του κειμένου σύμφωνα με τις τελευταίες κριτικές εκδόσεις του Πλάτωνα. Μια έργασία που λίγοι από τους φιλόλογους μας θα μπορούσαν να κάνουν με τόσο επιστημονική ακρίβεια, αλλά και με τόσο πολυμάθεια κι' ευρύτητα πνεύματος.

Γιατι ακριβώς αυτή ή σπάνια πνευματική «ευρύτης» τον έχαρακτήριζε. Δεν ήταν ένας ξερός φιλόλογος, άν αυτός που περιορίζονται μόνο στα κλασσικά κείμενα και στο γράμμα τους. Ο Συκουτρός άπλωνόταν σ' όλη τη Δογοτεχνία και σ' όλη τη Φιλοσοφία. Ίσα με το γράμμα, τον ένδιέφερε και το πνεύμα των κειμένων που μελετούσε. Ίσα με τους αρχαίους συγγραφείς, τον ένδιέφεραν κι' οι νεώτεροι. Κι' όπως μπόρουσε να μιλή για τον Πλάτωνα, ήταν σε θέση να αναλύη τον Σαίξπηρ, τον Γκαίτε και τον Παλαμά. «Η πρώτη συνάντηση του Φάουστ με τη Μαργαρίτα» είναι μια μελέτη του Συκουτρή. «Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου» (του Παλαμά) είναι μια μελέτη του Συκουτρή. Πόσοι από τους Έλληνες φιλόλογους μιλούν ή γράφουν πάνω σε τέτοια θέματα ; Κι' άν λάβουμε όπ' έφει και τη μεγάλη, τη χειμαρρώδη εύγλωττία του Συκουτρή, που συνάρπαζε και κατακτούσε τον άκροατή του, θα καταλάβουμε γιατί είχε πάντα τόσο πυκνό κι' ένθουσιασμένο ά-

κροατήριο, και στο Πανεπιστήμιο, και όπου άλλο έδίδασκε—όπως στη Σχολή του «Άσκραίου» όλο τον περσινό χρόνο—και γιατί είχε γίνει τόσο γνωστός στο διανοούμενο κόσμο ένας νέος ύφηγητής του Πανεπιστημίου, όσο δεν είναι πολλοί κι' από τους γηραιούς καθηγητές.

Γι' αυτό ο πρόωρος θάνατός του είναι μια απώλεια μεγάλη. Άληθινά άφίνει ένα κενό που είναι πολύ δύσκολο να αναπληρωθή. Άδριο θα γινόταν τακτικός καθηγητής της αρχαίας Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο. Και μπορείτε να φαντασθήτε τί θα είχαν να ώφεληθούν από τέτοιο διδάσκαλο οι μέλλοντες φιλόλογοι, και πόσο θάναυφώνόταν αυτό το μάθημα, που το κρατούν σε τόσο χαμηλό επίπεδο οι έξοροι, οι σχολαστικοί γραμματικοί που το διδάσκουν συνήθως. Γι' αυτούς, τους περισσότερους τουλάχιστο, νεώτερη Δογοτεχνία δεν ύπάρχει. Μόνον Όμηρος και Πίνδαρος, μόνο Βιργίλιος και Όράτιος. Κι' ούτε Ντάντες, ούτε Σαίξπηρ, ούτε Μίλτων, ούτε Γκαίτε—και φυσικά ούτε Σο-

λωμός, ούτε Κάλδος. Για το Συκουτρή όλοι αυτοί ύπήρχαν. Τους άγαπούσε, τους μελετούσε με πάθος. Τη Νεοελληνική Δογοτεχνία τη θεωρούσε τόσο άξιωμαλέτητη όσο και την Άρχαία Έλληνική, και φρονούσε, και βροντοφωνούσε, πως για να καταλάβουμε καλύτερα τον Όμηρο και τον Πίνδαρο, πρέπει να γνωρίσουμε πρώτα το Σολωμό και τον Κάλδο. Μ' αυτό το πνεύμα έδίδασκε σαν ύφηγητής, με το ίδιο θα έξακολουθούσε να διδάσκη σαν καθηγητής. Και με το κύρος που θα είχε, με την επιβολή που θα έξασκούσε, με το παράδειγμα που θα έδινε, ή Φιλοσοφική Σχολή θάνακαινιζόταν, θάναμορφωνόταν. Δεν λέγω πως δεν ύπάρχουν και καθηγητές φιλοπρόδοι και νεωτεριστές, που προσπαθούν να το κάνουν. Άλλά ο Συκουτρός θα έδινε τη μεγαλύτερη ώθηση σ' αυτή την προσπάθεια. Η Μοίρα, δυστυχώς, δεν το θέλησε. Μας άρπαξε αυτόν τον άνθρωπο του μέλλοντος στην αρχή μόλις του λαμπρού του σταδίου.

Σας αποπάζομαι

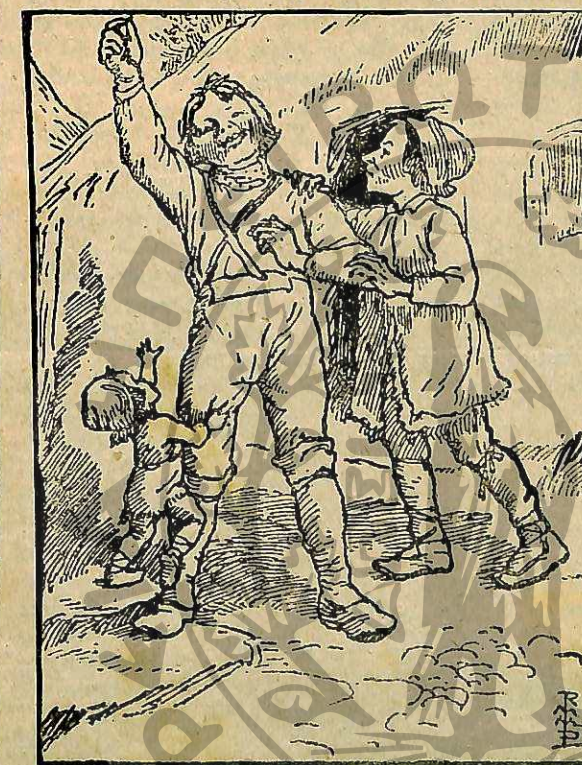
ΦΑΙΔΩΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΥ

[ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'

Τόν παλιό καιρό, σε μια μακρινή χώρα, ζούσε ένας φτωχός χωριάτης που είχε τρεις γιούς : τόν Πέτρο, τόν Παύλο και τόν Γιάννη. Ο Πέ-

τρος ήταν ψηλός, κοντός, με πρόσωπο όλο-στορόγγυλο και βλάκικο. Ο Παύλος ήταν αδύνατος, χλωμός, κακός και ζηλιάρης. Ο Γιάννης όμως ήταν ένα σωστό διαβολάκι με δροσερά μάγουλα σαν κορίτσι, και τόσο μικροκαμωμένος, που χωρούσε μια χασά σε μια ψηλή μπότα του πατέρα του. Γι' αυτό τόν έλεγαν Πιτσιρίκο.

Η φτώχεια της χωριάτικης αυτής οικογένειας ήταν τόσο μεγάλη, ώστε και τη δραχμή ακόμα τη θεωρούσαν στην καλύβα περιουσία μεγάλη. Γι' αυτό ο πατέρας, άμα τα παιδιά μεγάλωσαν αρκετά, τα έστειλε να πάνε άλλοι να βρούν τύχη. «Άλλοι—τους είπε—θα δουλεύετε, μά θα βρήςτε τουλάχιστο ψωμί» έδω, όσο κι' άν

δουλεύατε, θα πεθαίνατε της πείνας. Φύγετε λοιπόν για να γλυτώσετε». Ός ένα μύλλι μακριά από την καλύβα, ήταν το παλάτι του βασιλιά, ένα λαμπρό κτίριο με μεγάλα παράθυρα και μπαλκόνια από σκαλιστό ξύλο.

«Ο βασιλιάς, η οικογένειά του κι' η ακολουθία του ζούσαν σ' αυτό το παλάτι ευτυχισμένοι. Άλλα ξυπνώντας ένα πρωί, βρέθηκαν σ' σκοτάδι πυκνό. Γιατί ένα πελώριο φουντωτό δέντρο, που φύτρωνε τη νύχτα απέξω απ' το παλάτι, σκέπασε με τὰ κλαδιά του όλα τὰ παράθυρα!

Φυσικά, ο βασιλιάς πρόσταξε άμέσως νά τὸ κόψουν. Ἀλλά ὁ κορμός του ἦταν τόσο σκληρὸς πὺν δὲν τὸν ἔπιανε τσεκούρι. Τὸ μόνο πὺν κατάφεραν οἱ ξυλοκόποι ἦταν νὰ κόψουν μερικὰ κλαδιά. Αὐτὸ ὅμως χειροτέρεψε τὴν κατάσταση, γιατί ὅπου ἔκοβαν ἓνα κλαδί, φύτρωναν στὴ στιγμή δυὸ ἄλλα.

Κοί δὲν ἦταν μόνο τὸ σκοτάδι πὺν τυραννοῦσε τώρα τὸ παλάτι. Τὴν ἴδια μέρα, στείρεσαν ὅλες μαζί οἱ πηγές, ὅλα τὰ ποτάμια, κι' ὅλα τὰ πηγὰδια ἐκεῖ-γύρω, κι' οἱ ὑπηρέτες τοῦ βασιλιά δὲν ἔβρισκαν πιά οὔτε στάλα νερό γιὰ τὸ παλάτι. Αὐτὸ ἦταν ἀνυπόφορο. Κι' ὁ βασιλιάς ὑποσχέθηκε χρήματα, χτήματα καὶ τὸν τίτλο τοῦ ἄρχοντα σ' ὅποιον θάνοιγε στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ, ἓνα πηγάδι ἀρκετὰ βαθύ, ὥστε νάχη νερὸ ὅλο τὸ χρῶνο. Ἀλλά κανένας δὲν μπόρεσε νὰ τὸ κατορθώσει, ἂν κι' ἔτρεξαν οἱ καλύτεροι πηγαδάδες. Γιατί μὲν ἔσκαβαν μισὸ μέτρο, ἀπαντοῦσαν γρανίτη, πὺν εἶναι ἡ σκληρότερη πέτρα.

Δὲν εἶχαν ἄλλο νὰ κάμουν παρὰ νὰφήσουν ἐκεῖνο τὸ σκοτεινὸ κι' ἀνυδρο παλάτι, καὶ νὰ πᾶνε σ' ἄλλο, μακριά, γιὰ νάχουν καὶ φῶς καὶ νερό. Ὁ βασιλιάς ὅμως ἦταν πεισματάρης, κι' ἀποφάσισε νάποχτήσει πηγάδι καὶ νὰ ξεκαθάρι τὸ δέντρο με κάθε θυσία. Ὑποσχέθηκε λοιπὸν νὰ δώσει τὴ μονάκριβη κόρη του γιὰ γυναῖκα καὶ τὸ μισὸ τοῦ βασιλείου γιὰ προίκα σ' ὅποιον θὰ τοῦ ἔκανε καὶ τὰ δυό.

Ἡ ἀμοιβὴ ἦταν μεγάλη. Ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ βασιλείου, μὰ κι' ἀπὸ ἄλλα γειτονικά βασιλεία, ἔτρεξαν ἀμύπητοι με τσεκούρια γιὰ νὰ κόψουν τὸ δέντρο καὶ με ἀξίνες γιὰ νάνοιξουν πηγάδι. Ἀλλά οἱ ἀξίνες δὲν μπορούσαν νὰ σπάσουν τὸ γρανίτη, καὶ με κάθε τσεκουριά τὸ δέντρο γινόταν πυκνότερο. Στὸ τέλος ἀπελπίσθηκαν ὅλοι κι' ἔφυγαν ἄπρακτοι.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΠΙΠΗ

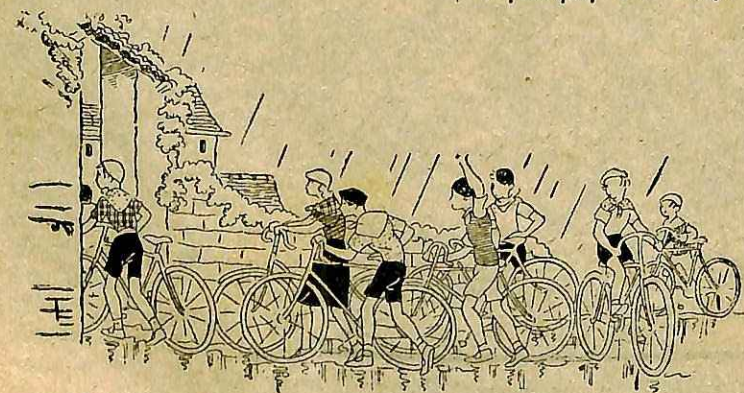
—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Ἡ θεία Λί σηκώθηκε πρώτη λέγοντας:

—Ἀπόψε θ' ἀνάψω ὅλα τὰ κεράκια τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ γιὰ νὰ φυλάχη τοὺς μικροὺς μας ταξιδιώτες.

Δὲν μπόρεσε ὅμως νὰ τὴν κάνη παρὰ ἀργὰ τὸ βράδυ. Διάφορες δουλειές τὴν ἀπασχόλησαν ὅλο τὸ ἀπόγευμα καὶ δταν πῆγε στὴν κάμαρα με τὰ εἰκονίσματα, εἶχε σχεδὸν νυχτώσει.

Μπαίνοντας μέσα ἀντίκρουσε μὴ μικρὴ μορφὴ γονατιστὴ μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσι καὶ γνώρισε τὸ κόκκινο πουλλόδερ τοῦ Πίπη. Στάθηκε μονομιάς κατὰπληκτη.

Οἱ ἐκδρομεῖς ἔφθασαν στὸ σπίτι βρεγμένοι ὡς τὸ κόκκαλο. (Σελ. 388, στ. γ')

Εἶχε μετανοιώσει ὁ μικρὸς ἀντάρτης καὶ προσευχόταν τώρα στὸν Ἅγιο; Στάθηκε ν' ἀκούσῃ συγιννημένη.

Κι' ἀλήθεια, ὁ Πίπης προσευχόταν. Μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, με τὸ κεφάλι σηκωμένο πρὸς τὴν εἰκόνα παρακαλοῦσε:

—Ἄγιε Στυλιανέ μου, ἐσὺ πὺν εἶσαι τόσο καλὸς, τόσο πονητικὸς, ἐσὺ πὺν ἀκοὺς πάντα τὴ θεία Λί, ἀκουσέ με καὶ μὲνα καὶ θὰ σὲ προσκυνῶ γονατιστός.

«Αὐτὸ εἶναι ἀληθινὸ θαῦμα, εἶπε ἀπὸ μέσα της ἡ καλὴ γεροντοκόρη, τὸ παιδί αὐτὸ συναισθάνθηκε τὸ σφάλμα του. Δόξα Σοι, Θεέ μου!»

Ἡ καρδιά της πλημμύρισε ἀπὸ συγκίνηση καὶ δάκρυα ἔβρεξαν τὰ μάτια της.

Ἀλλοίμονο καὶ τρεῖς ἀλλοίμονο! Ὑστερα ἀπὸ λίγο ἡ θεία Λί ἀκούγε καὶ τὴν ἀπροσδόκητη συνέχεια τῆς προσευχῆς.

—Ὁ, ὁ Πίπης ἔλεγε πολὺ ἀπλᾶ καὶ ξάστερα στὸν Ἅγιο

αὐτὸ πὺν ἤθελε. Μὲ τὴν λεπτὴ καὶ καθαρὴ φωνούλα του τὸν παρακαλοῦσε με θερμῇ:

—Καλέ μου Ἄγιε, κάνε νὰ βρέξῃ πολὺ-πολὺ, νὰ γίνουν ὅλοι μούσκεμα, γιὰ τὰ μάθουν ἄλλη φορὰ νὰ διασκεδάζουν χωρὶς ἐμένενα.

Ἡ θεία Λί κόντεψε νὰ πάθῃ κάτι.

—Ἀθλιο παιδί! ἐφώνασε καὶ χύμῃζε ἐπάνω στὸν Πίπην, ἀποσπώντας τον με τὴν βία ἀπὸ τὴν ἱερόσυλη προσευχή του.

Καὶ ἓνας μεγαλοπρεπέστατος μπάτσος σφραγίζει τὰ λόγια της. Ὑστερα σπρώχνοντας καὶ τραβώντας ἐδηγεῖ τὸν Πίπην μπρὸς στὸ οἰκογενειακὸ διακοστήριο.

Οἱ φωνές της θείας ἀναστάτωσαν ὅλο τὸ σπίτι καὶ ἔκαναν τὸ ὑπηρετικὸ προσωπικὸ νὰ μαζεῦτῃ στὴ σάλλα.

—Ἄν φαντασθῇτε τί ἔκανε αὐτὸς ὁ κακοῦργος; Παρακαλοῦσε τὸν Ἅγιο Στυλιανὸ νὰ βρέξῃ γιὰ νὰ γίνουν τὰ ἀδελφία του μούσκεμα!

Ἡ γιὰγιά ἔκρυψε με φρίκη τὰ κεφάλι της στὰ μαξιλάρια τῆς πολυθρόνας της. Ἡ μαγεύρισα σήκωσε τὰ χέρια της ψηλά στὸν οὐρανὸ.

—Νᾶναι τόσο μικρὸς καὶ τόσο διεστραμμένος ἀπὸ τώρα! λέει ἡ φοβερὴ φωνὴ της θείας.

Ὁ περιβολάρχης στέκεται σὴν μαρμαρωμένος ἀπὸ τὴν κατὰπληξη. Μόνο ὁ παπποὺς κάνει ἓνα περίεργο μορφασμὸ κάτω ἀπὸ τὰ μουστάκια του. Δὲν καταλαβαίνει κανεὶς ἂν θέλῃ νὰ μαλλώσῃ τὸν Πίπην ἢ νὰ ξεσπάσῃ σὲ γέλια.

Τέλος ὁ Πίπης καταδικάζεται νὰ πάχῃ ἀμέσως στὴν κάμαρά του καὶ νὰ πέσῃ νὰ κοιμηθῇ νησιτικός. Ἡ θεία Λί ἀνέλαβε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασή καὶ τὴν ὥρα πὺν ἔσδυνε τὸ φῶς πρόφερε σκληρὰ:

—Ποτὲ πιά δὲν θὰ σὲ βάλω ἐσένα νὰ σβύσῃς τὰ κεράκια τοῦ Ἁγίου.

Ὅπως κι' ἂν ἔχῃ ὅμως τὸ πρᾶγμα κατὰ τίς ὁκτώμιση τὸ βράδυ ξεσπασε μὴ θύελλα φοβερή. Χαλοῦσε ὁ κόσμος ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ ἀπὸ τὸν ἀνεμὸ καὶ οἱ κακόμοιροι οἱ ἐκδρομεῖς ἔφθασαν στὸ σπίτι με μεγάλην καθυστέρηση καὶ βρεγμένοι ὡς τὸ κόκκαλο.

Τοὺς ἔγδυσαν ἀμέσως καὶ ἡ θαλπωρὴ τοῦ κρεβατιοῦ τους καὶ τῆς ζεστῆς σούπας τοὺς ἔκαναν νὰ συνέλθουν γρήγορα καὶ νὰ μὴν ἔχῃ ἡ περιπέτεια αὐτὴ ἄλλες, πὺν δυσάρεστες συνέπειες.

Τὸ ἄλλο πρωτὶ ξύπνησαν φρέσκοι καὶ εὐδιάθετοι καὶ ἀρχισαν νὰ διηγούνται ὅλα τὰ ὠραῖα καὶ θαυμαστὰ τῆς ἀξιωματικῆς ἐκείνης ἡμέρας, τὰ πρὶν ἀπ' τὴν νεροποντὴ.

Ὁ Πίπης με μεγάλη ἀφέλεια τοὺς ἀκούγε καὶ τοὺς ρωτοῦσε μάλιστα καὶ λεπτομέρειες. Ἀλείθοντας ἀριστοτεχνικά ἓνα σωρὸ φέτες με βούτυρο καὶ τρώγοντάς τες με ἀπόλαυση, ἀκούσε καὶ τὴν περιγραφή τῆς φοβερῆς νεροποντῆς δίχως νὰ δείξῃ τίποτε ἀπολύτως.

Χμ, δὲν ἦτανε καὶ τόσο εὐχάριστη ἡ περιπέτεια αὐτὴ, βεβαίως τ' ἀγόρια. Γύρω ἦταν σκοτάδι, πίσσα, ὁ δρόμος γλῦστραγε πὺν δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ προχωρήσῃ, κι' ἔδρεχε, ἔδρεχε ἀδιάκοπα, λές κι' εἶχαν ἀνοίξει οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ Κική δῆλωσε πὺν τὸ ὠραῖο κλαδωτὸ της φουστανάκι εἶχε καταστραφῇ. Τὰ πουλλόδερα τῶν ἀγοριῶν εἶχαν ξεβάψῃ ἐπάνω στὶς μπλουζές τους. Ζημιές μεγάλες!

Ὁ Πίπης ἐξακολουθοῦσε νὰ τρώῃ. Θὰ ἔλεγε μάλιστα κανεὶς πὺν εἶχε ἀνοίξει ἡ ὄρεξή του. Μὴν μπορώντας νὰ ὑποφέρῃ τόσο κυνισμό ἡ θεία Λί σηκώθηκε ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ ἔφυγε, γιατί στὸ τέλος δὲν θὰ κρατιόταν καὶ θὰ φανέρωνε τὴν ἐλεεινὴ διαγωγή του καὶ στοὺς ἄλλους.

—Ἐλα δὰ καίμην, τῆς εἶπε ὁ παπποὺς, δταν πῆγε ἀπάνω ἀγανακτισμένη. Δὲν ἔκανε βέβαια ὁ Πίπης νὰ βρέξῃ!

Κι' ὅμως ἐκεῖνος αὐτὴ τὴν ἰδέα ἔχει. Καὶ νὰ τὸν δῇτε πὺν καμαρώνει! Εἶναι φρικτὸ!

Εἶναι τόσο μικρὸς, ἔκανε ἡ γιὰγιά. Ἀναλαμβάνω ἐγὼ νὰ τοῦ μιλήσω. Νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβῃ πόσο καλὸ εἶναι αὐτὸ πὺν κάνει. Μὰ οἱ ἄλλοι δὲν πρέπει νὰ μάθουν τίποτε.

Ὁ παπποὺς καὶ ἡ θεία Λί τῆς τὸ ὑποσχέθηκαν. Μὰ οἱ ἄλλοι δὲν μπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὸ μυστικὸ. Τῷ πε ὁ περιβολάρχης; Τὸ φανέρωσε ἡ χοντρὴ μαγεύρισα; Τὸ βέβαιον εἶναι πὺν ὡς τὸ βράδυ οἱ «μεγάλοι» τὰ εἶχαν μάθει ὅλα.

Ἄ! ἐδῶ τὸ πρᾶγμα δὲν τράδηξε καθόλου.

Πέντε λεπτά ἀργότερα ὁ Κώστας καὶ ὁ Λάμπης ἦρθαν τρέχοντας καὶ φώναξαν τὸν Πίπην:

—Ἐλα δὴ νὰ δῇς κάτι τι ἐξοχο!

Ἀνύποπτος ἐκεῖνος ἔτρεξε.

Ποῦ εἶναι; ρώτησε, χωρὶς νὰ βάλῃ τίποτε κακὸ με τὸν νοῦ του. Βρίσκονταν στὴν τραπεζαρία, ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν κρεβατοκάμαρα τῶν παιδιῶν.

—Σκύψε ἀπὸ τὸ παράθυρο. Τώρα σήκωσε τὸ κεφάλι σου ψηλά!

Ὁλόκληρος καταρράκτης ἀπὸ κανάτες, κουβάδες, λεκάνες ἀδειάστηκε ἐπάνω στὸ κεφάλι καὶ στὴν πλάτη

τοῦ δυστυχισμένου Πίπην, πνίγοντάς τον καὶ στραβώνοντάς τον, ἐνῶ χορὸς δλόκληρος ἀπὸ ἐκδικητικὲς φωνές ὠρύετο:

—Ἄγιε Στυλιανέ, κάνε νὰ βρέξῃ, Ἄγιε Στυλιανέ μου, κάνε νὰ βρέξῃ! Φωνές, φασαρία κακὴ.

Οἱ ἀρχεὲς προσέτρεξαν ὅσο γρηγορώτερα μπορούσαν.

Καὶ τούτῃ τῇ φορὰ τὸ μπαστούνι τοῦ πιπποῦ ἐμοίρασε ἀφθονα τὰ δῶρα του σὲ ὅλους.

André Bruère ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΓΙΑΤΡΙΣΣΑ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΗ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Τακ.—Τὴν εἶχε πειράξει φαίνεται τὸ ταξίδι καὶ ὁ Ἀλέκος εἶχε ξεχάσει νὰ κάνῃ τρύπες στὸ κουτί γιὰ νὰ μπόρῃ νὰ παίρνῃ ἀέρα.

Δίλ.—Ναί, μὰ ἡ μαμὰ μᾶς εἶπε ἀργότερα πὺν ἡ συνταγὴ δὲν ἦταν ἀληθινὴ καὶ πὺν τὴν μπουκάλα τὴν εἶχαν γεμίσει με νεράκι ἄγνῳ. Ὅταν ὅμως γίνω ἐγὼ γιαντρός.

Μιμ., Τάκ., μαζί.—Ἐσὺ θὰ γίνῃς γιαντρός...

Δίλ.—Ναί, δηλαδή γιαντρίσσα, αὐτὴ τὴ δουλειὰ θὰ κάνω σὴν μεγάλῳ. Εἶναι πολὺ ὠραία. Ἐχεις τὴν τσέπη σου γεμάτη καραμέλλες γιὰ νὰ δίνῃς στ' ἄρρωστα παιδιά καὶ νὰ τρῶς καὶ σὺ καὶ πηγαίνεις παντοῦ με τὸ αὐτοκίνητο.

Μιμ.—Λοιπὸν θὰ εἶσαι ἡ γιαντρίσσα Δίλ.

Δίλ.—Καίμην, Μιμ., τί κουτὴ πὺν εἶσαι! Δίλ. με φωνάζει χαϊδευτικά ἡ μαμὰ ἀπὸ τότε πὺν ἦμουν μικρή.

Τάκ.—Ὅπως νᾶναι θὰ κουράζεσαι πολὺ γιὰ νὰ κάνῃς καλὰ τοὺς ἄρρωστους σου.

Δίλ.—Μπᾶ! Δὲν χρειάζεται παρὰ νὰ βλέπῃς τὸν ἄρρωστο στὰ μούτρα. Ἀπὸ τὸ χρῶμα πὺν ἔχει καταλαβαίνει ἀμέσως τὴν ἀρρώστειά του.

Μιμ.—Τί λές, καλέ!

Τάκ.—Ναί, ναί. Ἄν εἶναι κόκκινος ἔχει τὴν κοκκίνα, ἂν εἶναι κίτρινος ἔχει τὴ χρυσή, ἂν εἶναι μαυρὸς...

Μιμ.—Εἶναι ἀράπης.

Δίλ.—Ναί, μ' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀρρώστεια. Ἄν εἶναι ἀσπρὸς...

Τάκ.—Ἄν εἶναι ἀσπρὸς τοῦ δίνουν χάπια πὺν κάνουν τὰ μάγουλα κόκκινα. Ἐτσι γράφει τὸ κουτί ἀπόξω.

Δίλ.—Βλέπετε τί ἀπλὸ πὺν εἶναι. Καὶ κερδίζει κανεὶς χρήματα πολλὰ, οὐ! Ἐρετε λοιπὸν τί θὰ κάνουμε τώρα; Μὴ καὶ δὲν ἔφθασε ἀκόμη ἡ ὥρα νὰ δειλίσουμε καὶ ἡ κούκλα

τῆς Μιμίκας εἶναι ἄρρωστη, νὰ παίξουμε τὸ γιαντρός.

Μιμ., ἐνθουσιασμένη.—Ναί, ναί, μπράβο! Ἐ, τί λές καὶ σὺ, Τάκη;

Τάκ.—Κι' ἐγὼ τί θὰ εἶμαι;

Μιμ.—Ἐσὺ θὰ εἶσαι ὁ ὑπηρετής. Ὁ ἀνοίχης τὴν πόρτα στὸν γιαντρός.

Τάκ.—Ἄ, ὅχι δὲν θέλω, ὅχι!

Μιμ.—Τότε θὰ εἶσαι ὁ ἀντρας μου, ὁ πατέρας τῆς Τουτούλας.

Τάκ.—Ἐ, αὐτὸ, μ' ἀρέσει πιὸ καλὰ.

Δίλ.—Ἐγὼ τώρα θὰ πάω νὰ ντυθῶ.

Μιμ.—Νὰ ντυθῇς!

Δίλ.—Ναί, θὰ ἰδῇτε. (Στὸν Τάκη). Κι' ἐσὺ θαρρῇς νὰ με φωνάζῃς. (Βγαίνει).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Μιμίκ. Τάκης

Ὁ Τάκης με βία μεγάλη μαζεῦει τοὺς σιροπιῶτες του καὶ τοὺς βάζει σὰ κουτιά τους, τακτοποιεῖ τίς καρέκλες κἀνοντας ἀπερίγραπτη φασαρία. Στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ Μιμίκ. στρονίει τῆς κούκλας τῆς σὴν πολυθρόνα καὶ τὴν ξαπλώνει ἀναπαυτικά.

Τάκ.—Ν' ἀρχίσουμε τὸ παιχνίδι, ἔ, τί λές; Εἶσαι ἡ γυναῖκά μου καὶ θὰ σὲ φωνάζω, ἀγαπητή μου. Εἶναι πιὸ εὐγενικὰ ἔτσι.

Μιμ.—Ὅπως θέλεις... ὅπως θέλεις, ἀγαπητή μου.

Τάκ.—Τί ἔχεις, ἀγαπητή μου; Μοῦ φαίνεται πολὺ παραγμένη.

Μιμ.—Ἡ Τουτούλα μου εἶναι ἀδιάθετη, μοῦ φαίνεται πὺν ἔχει πυρετό.

Τάκ.—Ὁ, τὸ καίμένο τὸ παιδάκι μας. Τρέχω, ἀγαπητή μου, νὰ φωνάζω τὸ γιαντρός.

Μιμ.—Κάνε γρήγορα, ἀγαπητή μου, μὴν ἀργεῖς. (Πᾶει κοντὰ στὴν κούκλα τῆς, πρὸς τὸ κοινόν). Ἀχ αὐτὰ τὰ παιδιά! Τί πίκρες μᾶς ποτίζουν ἀπ' τὴν ἡμέρα πὺν θὰ γεννηθοῦν!

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Μιμίκ. Τάκης, Δίλ.

Ἀνοίγει ἡ πόρτα τοῦ βάθους. Παρουσιάζεται ὁ Τάκης καὶ καίσιν ἡ «γιαντρίσσα». Φοράει ἓνα μαῦρο καπέλλο τῆς μητέρας τῆς πὺν τῆς ἔρχεται πολὺ μεγάλο καὶ στὸ χέρι τῆς κρατεῖ ἓνα «φασαμαίν».

Μιμ., τρέχοντας πρὸς τὸ μέρος της.—Ἀχ, κυρία γιαντρίσσά μου! Γιαντρός μου!

Δίλ.—Λοιπὸν, κύριε; Εἶναι ἄρρωστη ἡ κόρη σας;

(Διασκευὴ ἀπὸ τὸ Γαλλικόν)

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

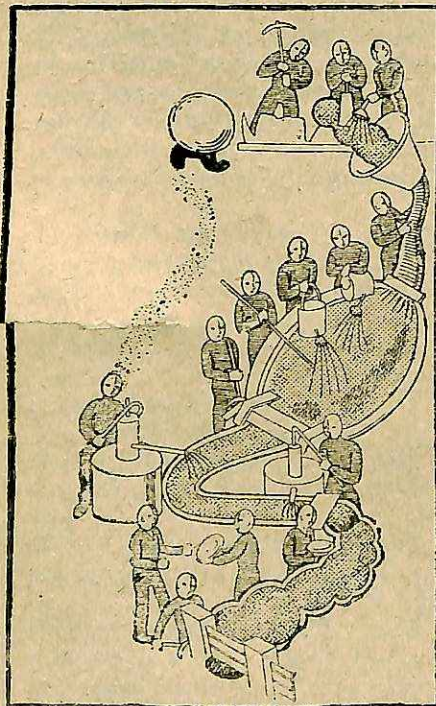
Ο ΑΝΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Ο ΓΥΑΛΙΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Παρίσι, Σεπτέμβριος

Μην απορείτε, αγαπητά Διαπασοπούλα και Διαπασοπούλες. Μην τρέβετε τὰ μάτια σας· μην ανοίγετε τὸ στόμα σας. Μάλιστα, σὰς γράφω ἀπὸ τὸ Παρίσι ὅπου βρίσκομαι ὡς ἀπεσταλμένος τῆς Διαπλάσεως. Ἐπειδὴ ἡ κυρία Διάπασις ἤξερε πόσο θὰ θέλατε ὅλοι σας νὰ ἰδῆτε τὴν περίφημη "Εκθεση τῶν Παρισίων, μὰ καταλάβαινε πὼς αὐτὸ δὲν ἦταν δυνατό, μ' ἔστειλε ἐμένα, γιὰ νὰ τὴν δῶ γιὰ λογαριασμό σας.

Μην περιμένετε βέβαια νὰ σὰς τὴν

Ὁ γυάλινος ἄνθρωπος τῆς Ἐκθέσεως τῶν Παρισίων.

περιγράψω ὅλη. "Ὅχι πὼς δὲν τὴν εἶδα. Τὴν εἶδα καὶ τὴν καλοεἶδα μάλιστα. Ἀλλὰ ποῦ τόπος καὶ ποῦ καιρός. Κι' ἔπειτα, τί θὰ σὰς ἐνδιέφερε ἑσὰς νὰ σὰς περιγράψω τὰ διάφορα βιομηχανικὰ ἢ ξερὰ ἐπιστημονικὰ περίπτερα; Γι' αὐτὸ θὰ περιορισθῶ στὴν δὴμάδα ἐκείνη τῶν περιπτέρων ποὺ εἶναι ἀφιερωμένη στὴ Γυναικία, στὸ Παιδί καὶ στὴν Οἰκογένεια καθὼς καὶ στὸ «Πάρκο τῆς Ψυχγωγίας», ὅπως λέγεται ἢ πελωρία Λούνα Πάρκ ὅπου μαζεύεται κάθε μέρα ὁλος ὁ παιδόκοσμος τοῦ Παρισίου γιὰ νὰ παίξῃ καὶ νὰ διασκεδάσῃ, καὶ στὸ «Πάρκο τῆς Ἐπιστημονικῆς Ψυχγωγίας».

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο θὰ ἐπισκεφθοῦμε σήμερα. Καὶ θὰ ἰδῆτε πὼς θὰ διασκεδάσουμε πολὺ περισσότερο παρὰ ἂν πηγαίναμε κατ' εὐθείαν στὸ Λούνα Πάρκ.

Τὸ Πάρκο αὐτὸ βρίσκεται ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ Σηκουάνα καὶ τέσσερα εἶναι τὰ πιδ ἐνδιαφέροντα περίπτερά του: Τῶν διαμαντιῶν, τοῦ χοροῦ, τοῦ γυάλινου ἀνθρώπου, καὶ τὸ Πλανητάριον.

Στὸ περίπτερο τοῦ χοροῦ βλέπουμε μιὰ ἀναπαράσταση ἀπὸ ὅλους τοὺς χοροὺς τῆς ὑψηλῆς. Ἀπὸ τὸ χορὸ τῶν Ἐρυθροδέρμων ὡς τὸ χορὸ τῶν Ἑσκιμῶν καὶ ἀπὸ τὸν διὰ μᾶς τὸν συρτὸ ὡς τὴ γαλλικὴ φαρανδόλλα. Οἱ χορευτὲς εἶναι κοῦκλες καμωμένες ἀπὸ σύρμα, ντυμένες μὲ τὰ ἐθνικὰ τους κοστούμια. Γύρω ἀπὸ μερικὸς χοροὺς ἔχουν τοποθετηθῇ καὶ σκηνογραφίαι ποὺ παριστάνουν τοπεῖα τῆς πατρίδας τους.

Τὸ θέαμα βέβαια ἦταν πολὺ διασκεδαστικὸ καὶ ἐνδιαφέρον. Μὰ ὁμολογῶ ὅτι ἀνυπομονοῦσα νὰ μπῶ στὸ πλαῖνὸ περίπτερο ὅπου βρισκόταν ὁ γυάλινος ἄνθρωπος κι' ἔτσι τὰ προσπέρασα κάπως βιαστικὰ κι' ἀλήθεια δὲν ἀπογοητεύθηκα.

Ἐρῶμε ποιοὶ εἴμαστε; Γνωρίζουμε τὸν ἑαυτὸ μᾶς; Γνωρίζουμε τὸ πρόσωπό μᾶς κι' ἔχομε καὶ κάποια ἰδέα ἀπ' τὸ σῶμα μᾶς. Μὰ πὼς εἴμαστε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σώματός μας καὶ πὼς γίνονται οἱ διάφορες λειτουργίαι τοῦ αὐτοῦ οὔτε τὸ φανταζόμαστε. Ἐλάτε λοιπὸν μαζί μου νὰ τὸ ἰδοῦμε.

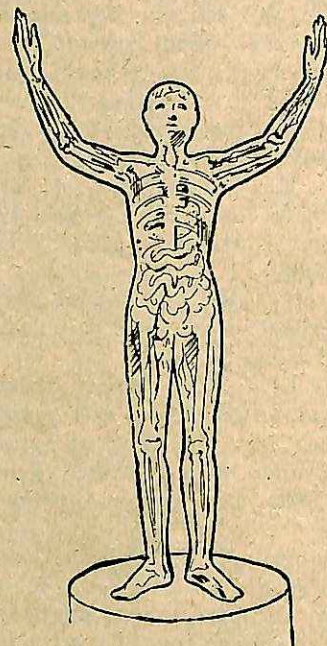
Ἀπὸ τὸ κατώφλι βλέπομε ἕνα πληθὺς βιτρίνης. Καὶ μέσα στὶς βιτρίνες διάφορα ὄργανα τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, ἔτσι ὅπως φαίνονται μὲ τὸ μικροσκοπιο. Μὰ ἄλλη βιτρίνα μᾶς παρουσιάζει μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Ἐνα μικρὸ φῶς τρέχει μέσα στὸ γυάλινο δίκτυ ποὺ παριστάνει τὶς ἀρτηρίες καὶ τὶς φλέβες καὶ μᾶς δείχνει τὸν δρόμο ποὺ ἀκολουθοῦν τὰ ἐρυθρὰ αἰμοσφαίρια γιὰ νὰ κάμουν ὅλο τὸ γύρο τοῦ σώματός μας.

Δύο πελώριοι χρωματιστοὶ πίνακες στὸν τοῖχο μᾶς δείχνουν ἕναν ἄνθρωπο χωρισμένο στὴ μέση. Τὸ ἕνα μέρος τὸν δείχνει ὅπως τὸν βλέπουμε, σκεπασμένον μὲ τὸ δέριμα. Τὸ ἄλλο τὸν δείχνει ὅπως εἶναι ἀπὸ μέσα, μὲ τοὺς μυῶνες κάτω ἀπὸ τὸ δέριμα καὶ τὰ κόκκαλα κάτω ἀπὸ τοὺς μυῶνες.

Καὶ ὁ σκελετός, ὅπως μᾶς παρουσιάζεται ἐδῶ, στὴ θέσιν του, μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ, καὶ μὲς τὸ περιβάλλον του, δὲν ἔχει τίποτα τὸ μακάβριο. Ἀλλὰ ἀπεναντίας μᾶς φαίνεται ὅταν τὸ φυσικὸ καὶ ἀπαραίτητο ὑποστήριγμα τοῦ κορμιοῦ.

Τὸν συναντοῦμε καὶ λίγο παρακάτω τὸν ἀνθρώπινο σκελετό, διαλυμένον στὰ «ἐξ ὧν συνετέθη». Καὶ ἂν ἔχετε τὴν ὑπομονὴ νὰ μετρήσετε ὅλα τὰ κόκκαλα καὶ τὰ κοκκαλάκια ποὺ τὸν σχηματίζουν θὰ βρῖσκατε πὼς εἶναι ἐν ὅλῃ διακόσια εἰκοσι δύο.

Ἐστερα ἐρχόμαστε στὴν καρδιά:

Ἡ παραστατικὴ εἰκόνα τοῦ πεπτικοῦ συστήματος.

Αὐτὴ εἶναι ὁ πιδ ἀκούραστος καὶ δυνατὸς ἐργάτης μέσα στὴν ἀνθρώπινη μηχανή. Ἐρῶτε πόσα κιλά αἷμα τρομπάρει αὐτὴ ἢ ἀκούραστη καρδιά τὴν ὥρα καὶ τὰ ρίχνει στὴν κυκλοφορία; Τετρακόσια ὀγδόντα! Ἐνας κάδος γεμάτος μ' ἕνα κόκκινο ὄγρὸ μᾶς δίνει νὰ καταλάβουμε καὶ μὲ τὰ μάτια τί ἀντιπροσωπεύει αὐτὸς ὁ ἀριθμός.

Παρακάτω βλέπουμε καὶ καρδιές, ὅχι ψεύτικες ἀλλὰ ζωντανές, ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ πᾶλλουν καὶ νὰ ἐργάζονται ἔστω καὶ χωρισμένες, ἀπὸ τὸ σῶμα. Μάλιστα, κι' αὐτὸ τὸ θαῦμα τὸ κατόρθωσε ἡ ἐπιστὴμὴ μὲ καρδιές ἀπὸ κότες καὶ ἀπὸ ποντίκια, γιὰ τὴν

ΟΙ ΟΡΝΙΘΕΣ ΤΟΥ ΤΑΪΚΟΥΝ

ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

«Ἐχω καλοῦταικη θέσιν κοντὰ στὸν πρωθυπουργό, τὸν ἐξοχώτατο Κιν-Λόγκ, καὶ μπορεῖ νὰ γίνω κι' ἐγὼ μιὰ μέρα ὑπουργός. Ἀλλὰ γιὰ τὴν ὥρα κινδυνεύει ἡ ζωὴ μου, γιὰτὶ ἀνέλαβα μιὰ τέτοια ὑποχρέωση ποῦ, ἂν δὲν τὴν ἐκπληρώσω, πρέπει νὰ κάμω χ α ρ α κ ῖ ρ ι, δηλαδὴ νὰ νοίξω τὴν κοιλιά μου μὲ τὸ μεγάλο μαχαίρι τῆς κουζίνας. Κατόπι ὅμως ἀπὸ μένα θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ κάμῃ τὸ ἴδιο ὁ πρωθυπουργός, καὶ φαντασθῇτε πᾶ τί δυστυχία θὰ πέσῃ στὸ Κράτος. Ἀφ' ἧν δὲ πὼς κι' ὁ ἴδιος ὁ Ταϊκούν κινδυνεύει νὰ τρελλαθῇ...

«Κύριε Σά-Ουάν, θέλετε νὰ κερδίσετε ἕνα μεγάλο χρηματικὸν ποσόν, νὰ πάρτε ἕνα παράσημο τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου, καὶ νὰ σώσετε τὴ ζωὴ τοῦ παλιοῦ σας γείτονα, ἂν καὶ ἀχάριστο Πιν Χό;

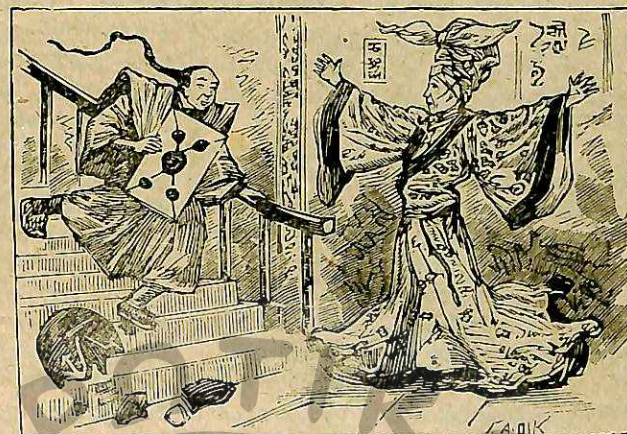
«Ἡ Ἀρχαία Ἱστορία ποῦ ἐδιδάσκα, ἀναφέρει πὼς οἱ χῆνες ἔσωσαν μιὰ φορά τὸ Καπιτώλιο τῆς Ρώμης (σὰ νὰ λέμε τὸ κάστρο τῆς, δηλαδὴ τὴ Ρώμῃ τὴν ἴδια). Τώρα οἱ ὄρνιθες σας θὰ σώσουν τὴν Ἰαπωνικὴ Αὐτοκρατορία κι' αὐτὸ βέβαια ἢ Νέα Ἱστορία θὰ τὸ ἀναφέρει.

Ἐτσι ἀποθανάτιστε τὸν ὄνομά σας καὶ συγχρόνως θὰ προσφέρετε τὴ μεγαλύτερη ἐκδούλευση καὶ σὲ μένα τὸ δύστυχο... θέλετε νὰ κάμετε καὶ νὰ λάβετε ὅλ' αὐτὰ ποὺ σὰς γράφω;

«Ἀπὸ ὅπου εἶμαι σὰς ἀκούω νὰ παντᾶτε ν α ῖ ! Ἀλλὰ πὼς; Εἶναι ἀπλούστατο κι' εὐκολώτατο, θὰ μοῦ στείλετε ἑμέσως μερικὲς ἀπὸ τὶς ὠραίαι καὶ σπάνιαι ἐκείνες ὀρνίθες ποὺ ἐθαύμαζα ἄλλη φορά στὸ Πεκίνο, στὸν κήπο τοῦ παλατιοῦ σας. Νὰ διαλέξετε τὶς πιδ ὠραίαι, τὶς πιδ πλουμιστές, ἐκείνες ποὺ ἔκαναν τὸν κόσμο νὰ χάσῃ μπροστὰ τους... Μὴ γελᾶτε, κύριε Σά-Ουάν. Ἀληθινὰ πρόκειται περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Ὡστε μὴ ρωτᾶτε περισσότερα καὶ στείλετέ μου τὸ γρηγορώτερον τὶς ὀρνίθες ποὺ θὰ μᾶς σώσουν. Μὴν ξεχνᾶτε πὼς μὲ τὴν καλὴ σας αὐτὴ πράξη, θὰ κερδίσετε χρήματα, δόξα καὶ τὴν αἰώνια

εὐγνωμοσύνη τοῦ ταπεινοῦ δούλου σας — Πιν Χό».

Τὸ γράμμα τελείωσε κι' αὐτὸ βέβαια δὲν ἦταν τὸ πιδ δύσκολο. Τὸ πιδ δύσκολο ἦταν νὰ τὸ λάβῃ γρήγορα ὁ Σά-Ουάν. Ἀλλὰ πὼς; Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὸ Γιέδο στὸ Πεκίνο εἶναι πολὺ μεγάλη, κι' οὔτε ἀεροπλοία ὑπῆρχαν τότε, οὔτε σιδηρόδρομοι, κι' ἐν' ἀμᾶξι, ὅσα ἄλογα κι' ἂν τὸ ἔσερναν, θάρροσε πολὺ. Εὐτυχῶς, ὁ Πιν-Χό θυμήθηκε πὼς ἄκουσε μιὰ μέρα ἕναν ὑπουργὸ νὰ μιλᾷ γιὰ κάποιο ἀερικὸ ταχυδρομεῖο ποὺ λειτουργοῦσε μεταξὺ Ἰαπωνίας καὶ Κίνας καὶ ποὺ μπορούσε νὰ μεταφέρῃ ἀπὸ τὴ μιὰ πρωτεύουσα στὴν ἄλλη σὲ δέκα δευτερόλεπτα τὰ βιαστικὰ ἐπίσημα ἐγγράφα τῶν δυο αὐτοκρατοριῶν.

«Καὶ κρατώντας τὸ μεγάλο πεντασφράγιστο γράμμα τοῦ, βγήκε τρέχοντας...» (Σελ. 391, στ. γ').

«Ἄν εἴν' αὐτὸ, σωθήκαμε!» συλλογίσθηκε ὁ Πιν-Χό.

Καὶ κρατώντας τὸ μεγάλο του πεντασφράγιστο γράμμα, βγήκε τρέχοντας ἀπὸ τὴν κάμαρά του, ἔσβαλαπτήσε ἕναν ὑπηρετῆ, ἐγκρέμισε δυο τρεῖς γάστρες καὶ βρῆκε τὸν Κιν-Λόγκ, τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτός, μὲ τὸ νυχτικὸ του σοκούφο, πήγαινε νὰ πλαγιάσῃ, ὅστερ' ἀπὸ τὶς τόσες συγκινήσεις τῆς ἡμέρας.

—Ποῦ τρέχεις, Πιν Χό, τί συμβαίνει; φώναξε τρομαγμένος μὴν ἐφόβησε ἡ πλουμιστὴ ὀρνίθα;

—Ὅχι, ὄχι, ἐξοχώτατε, ἀποκρίθηκε ὁ Κινέζος· μόνο βιάζομαι νὰ στείλω αὐτὸ τὸ γράμμα στὸ Πεκίνο. Σὰς παρακαλῶ, πῆτε μου, λειτουργεῖ αὐτὸ τὸ ἀερικὸ ταχυδρομεῖο ποὺ ἄκουσα μιὰ μέρα νὰ λέῃ ὁ ἐξοχώτατος ὑπουργός τῆς Συγκοινωνίας;

—Λειτουργεῖ βέβαια, ἀλλ' αὐτὴ τὴν ὥρα δὲν γίνεται τίποτα, γιὰτ' εἶ-

να μεσάνυχτα περασμένα κι' όλο το προσωπικό του υπουργείου κοιμάται βαθιά.

— Νά τούς ξυπνήσουμε! φώναξε ο Πιν-Χό. Είναι μεγάλη ανάγκη. Πρόκειται για τις όρνιθες.

Η λέξη «όρνιθες» έθαυματούργησε. Στη στιγμή ο Κιν-Λόγκ πέταξε μακριά το νυχτικό του σκούφο κι' ή μακριά του κοιτίδα ξετυλίχθηκε ως τα πόδια του: έρπαξε τόν πυρό από τα χέρια ενός υπηρέτη και λέγοντας στον Πιν-Χό «άκολουθεί με!», ώρμησε στο δωμάτιο όπου βρισκόταν το μηχανήμα.

Πρώτη φορά στη ζωή του ο Πιν-Χό έβλεπε τέτοιο πράγμα. Ήταν μια αεραντλία που άφαιρούσε τόν άέρα από έναν άπέραντο σωλήνα κι' έσχημάτιζε μέσα του κενό. Στο σωλήνα αυτόν έδωσαν, τι πράγμα ήθελαν να εξαποστείλουν, είτε κοντά, είτε μακριά. Κατόπι έφιναν τόν άέρα να εισορμήσει στο κενό του σωλήνα, κι' ή όρμη του άέρα έσπρωχνε το πράγμα και το έκανε να τρέχει, πάντα μέσα στο σωλήνα, με ταχύτητα σχεδόν ηλεκτρική, ως το μέρος που ήθελαν να φτάσει. Έκει το δέχονταν άλλοι υπάλληλοι, που τούς είδοποιούσαν έξαρχης—ή και τούς ξυπνούσαν αν κοιμόνταν—μ' ένα δυνατό κουδούνισμα, γιατί σε κάθε σταθμό υπήρχε κι' ένα κουδούνι, που το χτυπούσαν, όταν ήθελαν, τρατώντας ένα χοντρό σύρμα από το γειτονικό σταθμό.

Εννοείται πως ο σωλήνας δεν ήταν μονοκόμματος από τη μια πρωτεύουσα ως την άλλη, αλλά σταματούσε και συνεχιζόταν σε διάφορες ενδιάμεσες πόλεις των δυο χωρών, όπου οι ειδικοί υπάλληλοι άφαιρούσαν πάλι τόν άέρα με τη μηχανή, κι' εξαπέστελλαν το πράγμα αν έπρεπε να πάει μακύτερα.

Η εφεύρεση του άεριοκού ταχυδρομείου είναι γνωστή σήμερα στην Ευρώπη. Οι Κινέζοι όμως ισχυρίζονται με περηφάνεια, πως τήν έκαμαν πρώτοι, πολλούς αιώνας πριν από τούς Ευρωπαίους, όπως είχαν εφεύρει και τήν τυπογραφία, και τή ναυτική πυρίδα, και τήν πυρίτιδα. Αδιάφοροι ό ποιός κι' αν τήν έκανε πρώτος, το άεριοκού ταχυδρομείο είναι μία εφεύρεση χρησιμότητα, και το μόνο της κακό είναι που στοιχίζει πολύ ακριβά. Αλλά θά συλλογίζονταν έξοδα δύο μεγάλα και πλούσια κράτη σαν τήν Κίνα και τήν Ιαπωνία, προκειμένου να έχουν μίαν γρήγορη, άστραπιαία συγκοινωνία για τις υποθέσεις τους, τα συμφέροντά τους και τούς πολέμους τους;

Ο Κιν Λόγκ, που ήξερε καλά το

μηχανήμα, δεν έστάθηκε να το παρατηρή με περιέργεια σαν τόν Πιν-Χό που το πρωτόβλεπε παρά χωρίς να χάσει καιρό, έχτύπησε ένα πελώριο κουδούνι που κρεμόταν από πάνω κι' άντήχησε τόσο δυνατά, ώστε ο νεαρός Κινέζος όπισθοχώρησε βουλώνοντας τ' αυτιά του.

Οι υπάλληλοι, που κοιμόνταν άκούγοντας το φοβερό κουδούνισμα, πετάχτηκαν με τα νυχτικά τους καττρομαγμένοι. Ενόμιαν πως έπιασε φωτιά το υπουργείο ή τουλάχιστο πως πέθανε ο Ταϊκούν από τη λύπη του για τις κόττες. Κι' ήταν τόσο άστεϊοι να τούς βλέπης με τα μισόκλειστα λοξά μάτια τους και τα μισόκλειστα στόματά τους...

— Έξ... έξοχώ... τατε... Μανδάρινε, τί... τί συμβαίνει; ρώτησε ένας απ' αυτούς, με το χέρι στο στόμα για να κρύψει ένα χασμουρητό.

Το χασμουρητό όμως είναι μεταδοτικό. Χασμουρήθηκε λοιπόν κι' ο Κιν-Λόγκ κι' άποκρίθηκε:

— Συμβαίνει... συμβαίνει πως είναι ανάγκη... να στείλουμε ένα γράμμα στην Κίνα.

— Εύκολωτατο, είπε ο διευθυντής του άεριοκού Ταχυδρομείου. Ο σωλήνας μας είναι άδειος από άέρα ως τόν πρώτο σταθμό και κλεισμένος καλά. Ρίχνετε το γράμμα σας στο κουτί αυτό που συνδέεται με τη μηχανή, ανοίγουμε τήν βαλβίδα, μπαίνει ο άέρας, κι' ως να φταρnisθήτε, το γράμμα πετά στον πρώτο σταθμό. Συγχρόνως τραβάμε το σύρμα και χτυπά έτσι το κουδούνι, που θά ξυπνήσει τούς υπαλλήλους του πρώτου σταθμού, να το παραλάβουν και να το στείλουν στο δεύτερο. Από κει στον τρίτο, στον τέταρτο και καθεξής. Έτσι το γράμμα σας, σε δέκα λεπτά της ώρας θά βρίσκεται στο Πεκίνο. Έξοχώτατε, είναι οι διακοσιοστή τρίτη φορά που σας έξηγώ το μηχανισμό του Ταχυδρομείου μας.

— Και ποιος σας είπε να μου τόν εξηγήσετε; έκαμε ο Κιν-Λόγκ θυμωμένος. Μήπως εγώ δεν ήξερα; Τι τί θέλατε λοιπόν δηλ αυτή τη λογοδιάρροια; — Έμπρός, έγρα! Ρίξτε το γράμμα στο κιώτιο, ανοίξτε τη βαλβίδα, χτυπάτε και το κουδούνι, και νά, εγώ τώρα θά φταρnisθώ, για να ξέρω τότε θά φτάσει το γράμμα στον πρώτο σταθμό... Άαααφούτ!

Πραγματικώς, ως να τελειώσει το φτάρνισμα του Κιν-Λόγκ, ο διευθυντής έκαμε όσα είχε πει και το γράμμα ήταν φευγάτο. Όταν άνοιξε τη βαλβίδα, άκούσθηκε μία στιγμή το σφύριγμα του άνέμου που εισώρμη-

σε στο σωλήνα. Κι' έπειτα έγινε ήσυχία.

— Νά τξερα πως ήταν τόσο εύκολο, φώναξε ο Πιν-Χό, θά το έκανα μόνος μου χωρίς να ένοχλήσω κανένα. Κύριε διευθυντά, αν χρειασθώ άλλη φορά να στείλω τίποτα με το άεριοκού ταχυδρομείο, και σεις κοιμάσθε, σας δίνω το λόγο μου πως δεν θά σας ξυπνήσω. Φτάνει μόνο να βρω το σωλήνα κενό.

— Νά ένας έξυπνος νέος, είπε ο διευθυντής. Εύγε, παιδί μου, άμέσως μπήκες στο νόημα.

(Άκολουθεί)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

(Παράφρ. από το Γαλλικό της Λεϊλά-Χανούμ)

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΤΟ ΚΑΤΑ ΔΥΝΑΜΙΝ

Τά πρώτα χρόνια της βασιλείας του Γεωργίου Α', ο' ένα μεγάλο παλατιανό χορό, ή βασίλισσα "Ολγα έκλεσε, όπως τήν υποχρέωνε ή έθιμοτυπία, να χορέψει μαζί της ένα βάλς τόν τότε νομάρχη Άττικοβοιωτίας.

Δεν ήταν καθόλου άνηρωπος τών σαλονιών ο κ. νομάρχης. Άπλοϊκός, άβγαλτος σχεδόν έπαρχιώτης, άτολμος κι' άδέξιος, μόλις ήξερε τα βήματα του χορού. Η ταραχή του κιόλα για τήν τιμή πως έχόρευε με βασίλισσα, μεγάλωνε τήν άδεξιότητά του. Έχανε το χρόνο, πατούσε όλοένα το φουστάνι και τα πόδια της ντάμας του, τράκάρησε μία φορά και με το βασιλιά, τα έκαμε τελοσπάντων θάλασσα. Η άγαθή βασίλισσα, που τόν λυπήθηκε, του είπε για να τόν ένθαρρύνει:

— Ώρα! χαρεύετε, κύριε νομάρχα. Κι' εκείνος, κοκκινίζοντας ως ταυτιά:

— Το κατά δύναμιν, Μεγαλειοτάτη!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΙΜΙΑΝ ΜΟΥ ΜΗΤΕΡΑ (*)

Κυρά μου, δεν μου βόλισε
Άκομή να γυρίσω
Είς τήν πατρίδα να σε ιδώ
Και να σε προσκυνήσω.
Χαίρου με τήν εικόνα μου
Κι' ήξευρε πως με σένα
Είπ' ή καρδιά μου πάντοτε
Και το κορμί στα ξένα.

(1640)

ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ ΦΙΛΑΡΑΣ

(*) Το παλαιότατο αυτό ποιηματάκι είναι γραμμένο πίσω από μίαν εικόνα που ο ποιητής έστειλε στη μητέρα του, στην Άθήνα, όταν βρισκόταν στη Γαλλία. «Τιμία» σημαίνει εδώ πολύτιμη, ακριβή.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΘΑ ΦΤΑΣΗΣ!

Έμπρός... μην ξεκουράζεσαι...
Υπομονή, καρδιά μου,
Μη σε τρομάζουν οι γκεμοί,
Τά σκοτεινά λαγκάδια,
Έλα και γρήγορα θά δης
Λουλούδια στη ποδιά μου
Μέρες, δλόχαρες, γλυκειές
Στά θλιβερά σου βράδια...

Έμπρός... μην απελπίζεσαι
Ανέβαινε στά σκέτη
Στόν τόπο τόνερόλεχτο
Ένα πρωί θά φτάσης
Θά δης εκεί ήλιόλουστη
Μιά άλλη άνθρακώπη
Και τα παλιά σου τά πικρά,
Καρδιά μου, θά ξεχάσης.

Τί κι' αν το γέλιο κι' ή χαρά
Μακριά σου είναι τώρα;
Τί κι' αν Γενάρης κρύβεται
Στά βάθη σου, καρδιά μου;
Θά φτάσης και στην άνοιξη
Τήν ποθητή σου χώρα
Θά δης λουλούδια δροσερά
Στην άδειαν ποδιά μου!

Εύτυχία [B]

Ο ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΟ ! ! ! . . .

— Ηθέλα να κάνω ένα φίλο που να μου ταιριάζει.
Άγνησα άλλα τόν πέτυχα.
Από τόν καιρό που γνωριστήκαμε
δεν χωρίσαμε στιγμή.

Ήταν ένα παιδί της ηλικίας μου.
Πάντα συμφωνούσαμε σ' όλα ποτέ
δεν ήθελε να μου χαλάσει το χατήρι,
ποτέ δεν ήθελε να με λυτήση, καθώς
κι' εγώ.

Νόμιζα πως μόνο μ' αυτόν θά μπορούσα να συνεργασθώ στη «Διάπλαση».
Δεν είχαν περάσει πολλές μέρες από τότε που γνωριστήκαμε, και μία μέρα του λέω:

— Δεν άποφασίζεις, Άλέκο, να γίνης διαπласόπουλο;
Μόλις άκουσε τα λόγια αυτά, ξαφνιαστήκε, και μου έριξε μία άγρια ματιά σαν να μου λεγε:

— Με προσβάλλεις όταν μου λες πως δεν είμαι διαπласόπουλο.

Σε λίγο μου λέει:

— Εγώ δεν είμαι διαπласόπουλο; Είμαι από μικρό παιδί.

— Εγώ τότε τα έχασα δεν ήξερα τί να κάνω, τί να το πώ. Μου φαινόταν παράξενο που δεν το ήξερα. Όταν συνήλθα απ' αυτή τήν έκπληξη του λέω:

— Ε... τότε πάρε ψευδώνυμο για να...

— Η φωνή του με σταμάτησε άπότομα:

— Και ποιος σου είπε πως δεν έχω ψευδώνυμο;

Μά αυτό ήταν ύπερβολικό. Νά μη ξέρω πως ήταν διαπласόπουλο ! ! ! να

μή ξέρω πως είχε ψευδώνυμο ! ! ! αλλά ούτε κι' αυτός ήξερε για μένα.

— Τί ψευδώνυμο έχεις λοιπόν; τόν ρωτάω άνυπομονα.

Με κοίταξε, και χαμογελώντας μου λέει: «Συριανός».

— Άλέκο... φωνάζω έκπληκτος, εσύ είσαι ο Συριανός; που να φαντασθώ τέτοιο πράγμα.

— Εσύ ποιος είσαι; μου λέει τότε αυτός.

— Εγώ θέλοντας να ιδώ αν θά με βρή τόν ρωτάω:

— Για ποιόν με νομίζεις;

Μου είπε ψευδώνυμο ένα σωρό, αλλά δεν με βρήκε. Στο τέλος τόν λυπήθηκα και θέλησα να το πώ.

— Συριανέ, του λέω λίγο ειρωνικά, είμαι... το... το...

Με σταμάτησε.

— Το Ύδραίοπουλο; μου φωνάζει.

— Ναί, Άλέκο, του είπα.

Από τότε είμαστε σάν αδέρφια, άγάπησε ο ένας τόν άλλον, μ' όλην του τήν καρδιά, και γίναμε άκομή πιο άχώριστοι.

Οι ιδέες του ήταν ιδέες μου.

Οι λύπες μου ήταν λύπες του, κι' οι χαρές του χαρές μου.

Τί σκληρός που θά είναι ο χωρισμός μας...

Ύδραίοπουλο [B]

ΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ ΠΟΥ ΠΟΥΛΟΥΣΕ ΜΕΝΤΕΣ

— Μήπως θέλετε μέντες, κύριε; τσίρρισε δίπλα σ' αυτό μου μία λεπτή, παιδιαστική φωνίτσα.

Γύρισα ξαφνικά πίσω μου. Στο στενό διάδρομο του λεωφορείου, σε μία θέσι του οποίου καθόμουν καρφωμένος επί πέντε λεπτά, στεκόταν ένα παιδάκι ως δέκα χρονών, το σώμα του έπλεε μέσα σε κάτι φαρδεά, κουρελιασμένα ρούχα και στο χέρι του βαστούσε ένα κουτί γεμάτο μέντες. Είναι αλήθεια πως δεν τις συμπαθώ πολύ. Βλέποντας όμως το τόσο γλυκό και παραπονιαρικό προσωπάκι του μικρού πωλητή, δεν βάσταξα έχωσα το χέρι μου στη τσέπη, έβγαλα μία δραχμή και του τήν πέταξα επάνω στο κουτί του.

— Όρίστε, κύριε! είπε, και μου πρόσφερε ένα πακετάκι πασιτίλλες.

— Δεν θέλω πάρε τη δραχμή, στη χαρίζω, του ψιθύρισα σιγα-σιγά.

Στην άρχή με κοίταξε καλά-καλά με περιέργεια και χαμογέλασε. Έπειτα σούφρωσε τα φρύδια του, πήρε ένα στενοχωρημένο ύφος και με μία άποτομη κίνηση μούδωσε πίσω τα λεπτά. Τόν έκοίταξα ξαφνιασμένος, το προσωπάκι του ήταν λυπημένο, γεμάτο μελαγχολία. Πήρα ένα πακετάκι κι' του ξανάδωσα τα λεπτά. Μονομιάς έγινε χαρούμενος και γελαστός.

— Φχαριστώ, μου φώναξε με μία

φωνή που καθρέφτιζε τη μεγάλη του ικανοποίηση.

Τότε εγώ τόν έπιασα από το χέρι και τόν ρώτησα: — Γιατί δεν δέχτηκες τη δραχμή που σου χάρισα;

— Άρρησε λίγο να μου άπαντήσει με κοίταξε πολλή ώρα. Και ξαφνικά πλησιάζοντας το στομάτάκι του σ' αυτό μου, μου ψιθύρισε:

— Δεν μ' άφίνει ή μαμά μου.

— Που είναι τώρα ή μαμά σου;

— Στο σπίτι μας.

Τά ξυπόλητα ποδαράκια του σκούπισαν για λίγο άκόμα τόν διάδρομο. Ύστερα κατέβηκε τη σκάλα κι' έφυγε. Η φωνίτσα του άντηχόυσε ένόςφ άπομακρυνόταν:

Πάρτε μέντες δροσερές
Άφάτες κι' υγιεινές
Απ' το δόλιο το μικρό
Που'ν έρμιο και φτωχό!

Μπετόβεν [A]

ΠΑΙΔΙΚΑ ΚΑΜΩΜΑΤΑ

Και είπε: «Χωρίς παιδιά, το σπίτι είναι τάφος...»

— Μ' άγαπάς, Κική; ρωτούσε ή μαμά τη μικρή κορούλα της.

— Καθόλου...

— Γιατί; ούτε, τόσο δά... όσο είναι το μικρό σου δακτυλάκι;

— Ούτε... ούτε μία σταλιά νερό! και σούφρωσε ή Κική τη μυτίτσα της κλείνοντας μαζί πεισματάρικα το κόκκινο στοματάκι.

— Δεν αγαπάς; τη μαμά σου;

— Όχι, γιατί είσαι κακιά! τόλμησε να πη.

— Επειδή δεν σου δίνω σοκολάτα; Μά πριν από λίγο έφαγες δύο μεγάλα κομμάτια. Θά σε βλαφτει.

— Αφού σου λέω, δεν με βλάπτει. Δός μου και θά δης... ψιθύρισε κοιτάζοντας τήν ίκετευινά.

— Άς είναι, λαίμαργο παιδί. Έλα κοντά μου...

Σε λίγο ή δνής έγλυψε τη σοκολάτα λερώνοντας τη μυτούλα, τά χέρια, δλόκληρο το πρόσωπο.

— Τώρα μ' αγαπάς;

— Ναί, μουρούσε μασώντας.

— Πόσο;

— Τόσοσο... και άνοίξε τά χέρια της προς τά πλάγια.

— Τόσο λίγο!

— Νά, νά, μαμάκα μου. Στάσου σ' αγαπώ όσο... όσο είναι το σπίτι μας.

— Α! όχι. Πιο πολύ: Τρεις οκάδες!

— Και είναι πολύ;

— Χμ... πάρα πολύ. Τόσο χωράει ή καρδιά μου.

— Αγαπημένο μου μικρό, φώναξε ή μητέρα και άφήνοντας το κέντημά της τήν πήρε στα γόνατά της να τήν σιγογυρίσει.

Μικρό, παιδικό μεαλουδάκι, άπλό και ξέγνιαστο με τη «σοφία» σου νικάς πολλές φορές τούς μεγάλους.

Πριγκίπισσα των Δολαρίων [B]

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΠΑΤΑΤΑΣ

Καθώς το υπόγειο ήταν κατασκότεινο, σιωπηλό και παγωμένο, οι πατάτες βαριόνταν, εκεί κάτω στην γωνιά. Κόιταζαν την λάμψη του φεγγίτη και με σιγανή φωνή τραγουδούσαν τον ύμνο τους:

«Ζούμε στο παντοτεινό σκοτάδι για να μπορούμε να φύλλοι μας μια μέρα να θαυμάσουν τον ήλιο!»

Όταν η ανοιξιάτικη πνοή μπήκε από τον φεγγίτη, οι πατάτες αποφάσισαν να το σκάσουν.

Άρχισαν να φυτρώνουν μακριά και τρυφερά βλαστάρια που σέρνονταν.

Ο φεγγίτης ήταν μακριά, ψηλά βαλμένος και δύσκολο τον έφτανε κανείς. Οι λεπτοί και διάφανοι βλαστοί ώριμναν κι' όλη τους την καρδιά. Τό ταξίδι κράτησε πολύ, εβδομάδες και μήνες. Οι άνθρωποι φαινόταν σαν να είχαν ξεχάσει και την ύπαρξη ακόμα του υπογείου αυτού.

Οι ταξιδιώτες προχωρούσαν με υπομονή και κοράγιο· συναντούσαν εμπόδια. Πολλοί χάσαν τον δρόμο τους, άρχισαν να σερφογορίζουν, να μερδεύονται και να μαλλώνουν μεταξύ τους. Άλλοι σκουντούφλασαν πάνω σε βαρέλια και σε μπουκάλια. Άλλοι χάθηκαν για καλή σ' ένα χάος παλιοσανίδων. Μόνο ο βλαστός μιας πατάτας έφθασε στο τέρας.

Ακουμπά στην επιφάνεια του τοίχου ένα κεφαλάκι λεπτό και πρασινωπό. Κατόρθωσε να βρῇ τον δρόμο του. Σύρθηκε, πήδηξε, πέταξε, υπερπήδησε σαν από θαύμα, τα εμπόδια που συναντούσε. Φθάνει, έφθασε στο τέρας των δεινών του. Άλλα είναι θλιμμένος και άποκαρδιωμένος, γιατί εκεί μακριά στην γωνιά, η πατάτα του εξαντλημένη δεν είναι πια παρά ένα μανουιδερό και ζαρωμένο σακκούλι.

(G. Duhamel, Fables de mon jardin)

Ανδισμένη Γαζία [B]

ΜΕΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Πιάνοντας στα χέρια μου ένα παλιό βιβλίο και ξεφυλλίζοντας τα κιτρινωμένα του φύλλα αντίκρισα ένα ξεραμένο πατιωμαμένο τριαντάφυλλο.

Ω! πόσον καιρό έχει μείνει κλεισμένο μέσα στο βιβλίο, λησμονημένο σαν τόσα άλλα.

Άλλα νά! Τώρα για μια στιγμή ξεφύγε απ' τη λήθη για να μου ξαναφέρει μια γλυκειά θύμηση από περασμένα ξενώιστα.

Πόσος καιρός έχει περάσει από τότε που φρέσκο καιρόταν άμεριμνο τις άχτιδες του ήλιου που το χαίδευσαν.

Ήταν πρωτομηνιά! Ήταν η γιορτή της φύσης, οι πεταλούδες έπαιζαν αδιάκοπα με τις μέλισσες και με τα λουλούδια.

Μερικοί φίλοι μου κι' εγώ τριγυρίζαμε εκείνη τη μέρα στην έξοχή. Θέλαμε κι' εμείς να γιορτάσουμε μαζί με τη φύση και γι' αυτό φτιάξαμε ένα στεφάνι.

Όλοι γελοούσαμε άμεριμνο. Εγώ βλέποντας αυτό το φρεσκοκομμένο τριαντάφυλλο, που ήταν κι' αυτό στο στεφάνι, το πήρα γιατί μου φάνηκε πως παίρνοντάς το θα έπαιρνα κάτι απ' τις τόσες χάρες που το τριγυρίζαν.

Ότι θα το είχα για μια θύμηση από μια ζωή χωρίς έννοιες, γευστική χαρές. Τό έκλεισα μέσα στο βιβλίο.

Ήρθε ο καιρός που τ' άλλα λουλούδια ξεράθηκαν και παρασύρθηκαν απ' τον άνεμο.

Εγώ είχα μεγαλώσει, γι' αυτούς τους παιδικούς μου φίλους δεν ήξερα τώρα τί γίνονται.

Αυτό όμως κλεισμένο μέσα στο βιβλίο δεν είχε ακόμα χαθεί. Ήταν όμως ξεραμένο κι' είχε παρασφραγεί κι' αυτό απ' τη λήθη. Άλλά τώρα, ξεφυλλίζοντας αυτό το κιτρινωμένο βιβλίο, σ' αντίκρισα πάλι, αγαπητό μου λουλούδι, αδιάφορο αν τώρα είσαι ξεραμένο κι' έχεις χάσει τις χάρες σου.

Είσαι όμως εκείνο που μου είχες χαρίσει κάποτε μια άδολη χαρά και είσαι εκείνο που μου έφερες μια ανάμνηση απ' τα περασμένα.

Εάν τώρα δεν είσαι αυτό που ήσουν δεν πειράζει γιατί όλα γερνούν σ' αυτόν τον κόσμο.

Τώρα που θα κλείσω το βιβλίο ίσως να ξαναγυρίσει στη λήθη αλλά κάποτε ίσως να το ξανανοιξώ, μπορεί να είμαι και γέρος, αλλά αν θα μου ξαναφέρει μια γλυκειά θύμηση των περασμένων.

Ταυρομάχος [B]

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Τ' αυτοκίνητο περιμένει κιόλας στην εξώπορτα φορτωμένο βαλίτσες. Και μέσα στο παλιό μεγάλο σπίτι, στην ίδια πάντα αulή, με τη λατάνια θα ξαναγίνη και πάλι σε λίγο, η ίδια του χωρισμού η σκηνη. Ο μεγάλος γιος και δικαστής, το κομμάρι των γονιών του, θα ξαναφύγει για τη θέση του. Χρόνια τώρα γίνεται αυτό. Έρχεται το καλοκαίρι. περνά τις παύσεις του στο πατρικό σπίτι και φεύγει. Και χρόνο με τον χρόνο η λύπη του χωρισμού και μεγαλώνει. Η ατέρμονη βαρβαίνει απ' τη σιωπή, τα μάτια όλων κοιτάνε τον ταξιδιώτη μ' αγάπη. Ακούγεται το βαπόρι που σφυρίζει είναι ώρα. Σηκώνεται, αγκαλιάζει τον γέρο πατέρα, τον φιλεί, Τώρα η σειρά της μονούλας. Έκεινη δεν προσπαθεί να κρατηθῇ. Αρπάζεται απ' τον λαιμό του, τον γεμίζει με δάκρυα και φιλία. Ψιθυρίζει σιγά, τόσο σιγά που μόνο αυτός τ' ακούει:

— Πήγαινε, παιδί μου, στο καλό. Έχε την ευχή μου.

Δεν της κάνει καρδιά να τον δῇ να φεύγει μπαίνοντας στ' αυτοκίνητο. Κάθεται στη θέση της, κι' αναταράσσεται από λυγμούς κάθε τόσο. Οι αδελφές, τ' άντριά, τον συνοδεύουν· στέκονται στην πόρτα, τον χαιρετούν αδιάκοπα με τα χέρια, τον βλέπουν για τελευταία φέτος φορά. Τό παχουλό χεράκι της μικρής ανιψιάς, τον δείχνει μέσα στ' αυτοκίνητο. Αδελφές δεν καταλαβαίνει πώς το «τουτού» δεν θα ξαναφέρει πίσω τον αγαπημένο «τατάτο». Κι' ενώ σ' αυτόν τον αγαπημένο του δρόμο και τα μάτια δακρύζουν, το χεράκι μένει απλωμένο δείχνοντας τώρα το άπειρο.

Η μητέρα μέσα κλαίει, κλαίει αδιάκοπα. Προσπαθούν να την παρηγορήσουν:

— Ε τί κλαίς; Δεν τόξερες σαν ήρθε πώς πάλι θα ξαναφύγῃ;

— Έπρεπε νάχης συνηθίσει τόσα χρόνια.

Μά ή καρδιά της μάννας, δεν δέχεται

ταί τούτη τη στιγμή παρηγορίες ξερής λογικής. Ξέρει μονάχα, πως θα περιμένη ένα ολοκληρό χρόνο, για να ξαναδῇ το πιδ αγαπημένο της παιδί. Ξέρει πως κάθε φορά τον άναζητά περισσότερο.

Η μόνη που δεν στενοχωριέται είναι η Μπεμπούλα. Μά κι' αυτή θ' αναζητήσει τον θείο, που κάθε πρωί έπαιζε μαζί της, κάνοντάς της «Νάνι-νάνι» στην κουνιστή πολυθρόνα, και δείχνοντάς της τις «κόνες» στο παλιό το λεύκωμα της γαγιάς. . .

Γαρυφαλλο [A]

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΧΕΛΜΟ

Στις πέντε η ώρα το πρωί ξεκινήσαμε από τα Καλάβρυτα για το Χελμό. Σε μισή περίπου ώρα φθάσαμε στο Μπρίμιο, μια βρύση έξω από τα Καλάβρυτα, που το νερό της είναι άφθονο και καταγάργο. Από το Μπρίμιο σχεδόν βαδίζαμε μέσα στο κατάφυτο από έλάτια δάσος.

Ο δρόμος είναι καλός, άμαξιτός και καθώζ τον σκεπάζουν τα έλάτια φαίνεται σαν λεωφόρος.

Βαδίζαμε μέσα στο δάσος δύο ώρες και ξάφνου βροθήκαμε σε μια έκταση σχεδόν επίπεδη και γυμνή από δένδρα. Το μέρος αυτό λέγεται Ξηρόκαμπος. Και έλαβε αυτή την ονομασία γιατί δεν έχει νερό σε μεγάλη έκταση. Έκει είναι μερικές βλάχικες καλύβες, που από μακριά δεν φαίνονται καθόλου, από κοντά μοιάζουν με τις καλύβες των Έσχιμωνών.

Πελώριοι σκύλοι σαν μυθικά λεοντάρια, τις φυλάνε από τους λύκους και κακούς επισκέπτες.

Μισή ώρα μετά τις καλύβες αυτές εφθάσαμε στο Καταφύγιο. Έκει βρήκαμε ότι μας χρειάζονταν για να ξεκουρασθούμε και να κοιμηθούμε άνετα.

Τό βραδάκι παρακολούθησα την δύση του ήλιου, ένα φαινόμενο αξιοθαύμαστο και άνωτερο από κάθε περιγραφή. Τό βράδυ άναψαμε μια γερή φωτιά στο Καταφύγιο, που μας έστανε καλά και μας έκανε να θυμηθούμε τις χειμωνιάτικες παγερές νύχτες.

Την άλλη ημέρα πρωί-πρωί ανέβηκαμε στην ψηλή κορυφή του Χελμού. Και από εκεί είδαμε την ανατολή του ήλιου, άλλο πάλιν ξέπαιστο φαινόμενο, ώραλο όσο και η δύση. Κατά τις έννέα, αφού προγευματίσαμε στο Πουλιού τη Βρύση, δηλαδή κοντά στο Καταφύγιο, ξεκινήσαμε για τα Καλάβρυτα με τις καλύτερες έντυπώσεις από την έκδρομή μας αυτή.

Αστρον της Αύγης [Γ]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Μπέμπης κλαίει σε μια γωνιά.

Η μαμά του τον μαλλώνει.

— Δεν ντρέπεσαι να κλαίς έτσι στην ηλικία σου!

Και ο Μπέμπης απελέστατα:

— Και πώς κλαίνε λοιπόν. . . στην ηλικία μου;

Λευκοπυργιώτης

Η Μπεμπέκα στη μαγειρίσα:

— Καλέ, Μαριγώ, γιατί τα πουδράρεις τα ψάρια προτού να τα τηγανίσῃς; Ρόζα-Δίνα

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 42 δδς Εὐριπίδου
τὴν 28 Σεπτεμβρίου 1937

ΣΤΟ σημερινό φυλλάδιο—δωδεκασέλιδο σαν πρώτο του 'Οκτώβρη—δημοσιεύω κι' ένα ήρατο ζωοφυλικό διήγημα εικονογραφημένο, Είναι για την «**Ημέρα των Ζώων**» που θα γιορτασῇ μεθαύριο, 4 του 'Οκτώβρη, κατά το έθιμο που κατάφερε να καθιερωθῇ και στην Ελλάδα ή 'Εταιρεία των Ζωοφίλων· δηλαδή να υπάρχει μια ημέρα του χρόνου αφιερωμένη στα ζώα και στο τόσο ανθρωπιστικό αίσθημα της Ζωοφιλίας. Θα γίνουν πολλές σχετικές δμιλλες, κι' εἴω στην 'Αθήνα και σ' άλλες πόλεις. Πρέπει να κινούμαστε όσες μπορείτε. Τα παιδιά χρυσόστον ναγαποῦν τα ζώα—και μάλιστα τα Διαπλασάπουλα, που πρέπει να είναι τα καλύτερα και τα ευγενικότερα παιδιά. . .

Από το σημερινό έπισης φυλλάδιο αρχίζει κι' η «**Ιστορία του Πιτσιρίκου**» της Κυρα Μάρθας. Τα μικρά μας θα ένθουσιαστοῦν. Είναι ένα θαυμάσιο παραμύθι που θα βαστάξῃ ως το τέλος του χρόνου, και μάλιστα σε κάθε φυλλάδιο θα μπαίνει άφθονη συνέχεια, γιατί είναι μεγάλο και πρέπει να τελειώσῃ με το χρόνο. Όσο για δεύτερο μυθιστόρημα, δεν είναι δυνατό να χωρέσῃ στο δικτῶ φυλλάδιο ('Οκτώβρη και Νοέμβρη) που μένουν. Σ' αυτά εκτός από τις «**Ορνίθες του Ταϊκού**» και την «**Ιστορία του Πιτσιρίκου**», θα δημοσιευθοῦν μερικά μεγάλα διήγηματα εικονογραφημένα και («**Νέα και Περίεργα**»). Έτσι θα περάσῃ ο χρόνος μας και, από 1ης Δεκεμβρίου, θα μπορούμε με το καλό στον καινούργιο, τον 60^ο αν άγαπάτε, με πολλές, ελπίδες, κινήσεις κι' εκπλήξεις. . .

Ούτε σήμερα έχω πολλόν τόπο γι' άπαντήσεις. Ο χρόνος, βλέπεται, πλησιάζει να τελειώσῃ, κι' έπρεπε να ξεκαθαρίσω τα κομμάτια Συνεργασίας που έχω λάβει από τόσον καιρό. Γι' αυτό δημοσιεύω και σήμερα άπορρίψεις που πάνουν πολλόν τόπο. Άλλά έτσι γίνονται ένήμερη, και στο εξής θα δημοσιεύω από λίγες άπορρίψεις σε κάθε φυλλάδιο κι' όλος ο άλλος χώρος της 'Αλληλογραφίας να είναι γι' άπαντήσεις.

Φωτεινή Φλώκου, σου ξαναέστειλα τό φυλλάδιο που σὸ το έκαμε χίλια ή βροχή. Άλλη φορά, ελπίζω, δεν θα τάφῃς νύχτα στη βεράντα. Ναι, χωρίς άλλο να πάρῃς και ψευδώνυμο και να μῃς στήν κίνησή, που την παρακολουθεῖς με τόσο ένδιαφέρο.

Λήθη, αυτό ήταν ελεύθερο και σὸ τό ένέκρινε, ίσως μάλιστα και ήραιότερο από τό άλλο που ήθελες. Χαίρω που βρήκες τόσο διασκεδαστικούς κι' ένδιαφέροντες τόυς καλοκαιρινούς διαγωνισμούς. Όχι, στο Γρίφο έκείνο δεν έπάρχει λάθος. Πολύ καλή ή Στατιστική σου για τα κομμάτια της Σελίδος. Νά τη συμπληρώσεις όταν θα τελειώσῃ ο χρόνος και τότε να μὸ άνακινώσῃς τά εξαχόμενα. (Σέχασα: τ' ώρατα και καθαρά που γράφεις! άνακούφισή είναι παιδί μου, τό γράμμα σου).

Στέφανε της Δόξης, οι Πλούσιοι και Φτωχοί έχουν έναντιλθῇ και γι' αυτό σὸ έστειλα τό δεύτερο της Τριλογίας «Τίμιοι και 'Ατιμιοι», με αὐτόγραφο τοῦ κ. Ξενοπούλου όπως έχῃ τηρῇ. Στο Ραδιοφωνικό Διαγωνισμό άπονέμονται πάντα ένα πρώτο βραβείο. ένα Δέυτερο, και τρεῖς 'Επαινοί, Α', Β', και Γ'. Αὐτοί οι πάντες λαδοῦνουν δῶρα. Άλλά σὸν τελευταίο έγινε κάποια άνωμαλία· δόθηκαν τρία βρα-

βεία και Α' 'Επαινος, δχι σ' έναν, αλλά σε πολλούς. 'Επειδή όμως τά δῶρα ήταν πάλι πέντε, έδωσα τό τέταρτο και τό πέμπτο σὸυς δύο πρώτους τοῦ Α' 'Επαινοῦ, που αντίστοιχοῦσαν δ' ένα με τὸν Β' κι' ο άλλος με τὸν Γ'. Άλλη φορά αὐτό δεν θα ξαναγίνῃ. Από ένας θα παίρνῃ και τά δύο βραβεία·εις και τὸς τρεῖς επαινοῦς, κι' αὐτοί οι πάντες θα παίρνουν τά δῶρα.

Κι' εἴω άπορώ, Ζουζού, άλλ' άποῦ εἰσαι «τεμπέλα στην αλληλογραφία» τί να γίνῃ; θά περιμένω να μὸ γράφῃς όταν σ' άφίγῃ ή τεμπέλα. Όχι, δεν είναι. καιρός ναποχωρήσῃς από την κίνηση που τὸν άδελφό σου. Κι' οι δύο μαζί μπορείτε να εἰσθε, όπως τόσα άλλα άδελφια. Δεν άμφιβάλλα πὸς κι' ο Συλλογός σας, θά έκανε τό χρέος του πρὸς τὸν κ. Φαίωνα, που τοῦ εἶπα αὐτά που γράφετε κι' ευχαριστοῦ πολύ. Άλλά δεν είναι άνάγκη να φροντίσῃ και γι' αὐτό δῶρο. Όσα μαζευθοῦν από εισφορές τὸν μελῶν, και δὸα θέλετε να δώστε από τό Ταμείο του, θά μὸς τά στείλετε να προστεθοῦν στο γενικό 'Ερvano που θά κλείσῃ στο τέλος τοῦ χρόνου (όταν θα τελειώσουν οι γιορτές της Πεντηκονταετηρίδας). Τότε θα γίνῃ μι' 'Επιτροπή από Διαπλασάπουλα—στην όποια θά έντιπροσωπευθῇ κι' ο Συλλογός σας—κι' αὐτή θάποφασίσῃ τί δῶρο θάγορασῇ με τό ποσόν που θά έχει άποδοῦσε ο 'Ερvanos.

Με χαρά, παλιά μου φίλη Α. Σ. έλαβα γράμμα σου ύστερ' από τόσον καιρό. Για τό ζήτημά σου—τό διλημμά σου—απ' όλα όσα μὸς γράφεις, δεχημάτιστα την ιδέα πὸς πρέπει να προτιμῇς τη Φιλολογία. Μόνον σ' αὐτήν, που έχεις τόση κλίση, μπορείς να γίνῃς «επιστήμων». 'Επειτα, μ' ένα πυγικό φιλολογίας δεν γίνεται μόνο καθηγητρια, που αὐτό δεν θά σοῦ έρρεσε. Μπορείς να εἰδικιοθῇς σ' έναν κλάδο—Φιλολογία, Παιδαγωγική, Αρχαιολογία, 'Ιστορία—να πάρῃς και καμμία ύποτροφία για ένα-δύο χρόνια στην Εὐρώπη, και γυρίζοντας να διορισθῇς στο Πανεπιστήμιο, βοηθὸς στην αρχή καθηγητοῦ, ή στο 'Υπουργείο. Άλλά και σε άνώτερη Σχολεία να διδάσκης—'Ακαδημίας, Διδασκαλεία—άσχημο θά ήταν; Όταν δεν έχῃς άμεσο ή άπόλυτο άνάγκη να έργασθῇς, μπορείς εξαίρετα να κάμῃς πρώτα, με την άνεσῇ σου, δὴ τη σπουδῇ που χρειάζεται, και κατόπιν ν' άποζημιωθῇς με τό παραπάνω.

Καλὸς ήλθε, Δοξαζόμενο 'Αρωστή. Κι' έμένα μὸς άρέσουν τά δωδεκασέλιδα φυλλάδια· βρίσκω μάλιστα πὸς είναι «δ,τι χρειάζεται» για τό παιδί. Γι' αὐτό, άν κατορθώσω να βγαίνω πάλι τακτικά με δῶδεκα σελίδες την εβδομάδα, δεν θά επιδιώξω ποτέ μεγαλύτερη έκταση. Βλέπω και τά εθνωπατικά παιδικά περιοδικά, τά εβδομαδιαία. Κανένα δεν έχει παραπάνω από εἴη μεγάλης, ή δικτῶ, ή δῶδεκα σελίδες σαν τις δικές μου. Περισσότερες έχουν βέβαια τά δεκαπενθήμερα ή τά μηνιαία.

Σ' άλλους δεν έχω τόπο ναπαντήσω σήμερα, έφύλαξα όλα τά γράμματα που μένουν για τό έρχόμενο που θά έχω περισσότερο τόπο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ

Απορρίπτονται: «Για λίγο γλυκό» τοῦ 'Οπαδοῦ 'Αμερικανισμοῦ. Καλό τό θέμα αλλά τό γράμμα ύστερῇ. Μόνον εἴω κι' έκεί έχει μερικά νόστιμα, «ή άγία ράβδος τοῦ μπαμπά» κτλ. — 'Ανέκδοτα της Νιόλε. Τό πρώτο γνωστό πολλές φορές δημοσιευμένο Τό δεύτερο όμως έπρεπε νάταν «παιδικό πνέυμα» Μία μητέρα, κυρία, δεν λέει φέμματα. . . κακό πκράδειγμα! — Μία ψευγαρόλυστη βραδυά τοῦ

Ρεμῇ. Κοινότατο. Οὔτε μι' πρωτότυπη φράση. Καί «τό μαῦρο βλοῦδο τοῦρανοῦ τό κεντημένο με διαμάντια» πόσες φορές δεν έχει εἰπωθεῖ! (δεν είναι όμως «άλλαντι» και τδλόφοτο Αγγουστατικό φεγγάρι). — «Προλήψεις» τοῦ Συριανοῦ. Νά περιορισθῇ μόνο στίς προλήψεις τὸν μαθητὸν. Τάλλα είναι γνωστά και περσιτά. 'Αλλωστε τά εἶπε κάποτε κι' ο κ. Φαίων σε μι' «'Αθηναϊκή 'Επιστολή». Λοιπόν, περιμένω τό κομμάτι ξαναγραμμένο και περιορισμένο. — Μαζί και στο θάνατο τοῦ Σίλλερ. Πολύ ήρατο τό θέμα! Άλλά ήθελε άλλο γράμμα, άλλο σχέδιο. Δεν δοκιμάζει ο Σίλλερ να τό ξαναγράψῃ, να τό σουλουπώσῃ λιγάκι καλύτερα; Προπάντων ναφαιρέσῃ όλα τά περσιτά. — Μαίμου και γάτες» της Πικροδάφνης. Ο μῦθος αρκετά γνωστός, μά θά δημοσιευτοῦν αν ήταν καλύτερη ή μετάφραση. Έχει μεγάλη άκαμψία και διατηρεῖ πολλούς γαλλισμούς. — «Η νεράιδα» τοῦ Μαύρου Ρόδου. Διαβάζεται πολύ δύσκολα, γιατί δπου δεν έχει τις κουδάντες της Μπεμπέκας, που κι' αὐτές πρέπει κανείς να τις. . . μεταφράσει (όατα, πακαῶς) κτλ.) είναι γραμμένο σε γλώσσα πολὺ άνακατεμένη. Τό θέμα αρκετά νόστιμο. — «Μαλλάντα τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ Μελεάγρου (γιατί ύπογράφεται Meleagre; τό όνομα είναι έλληνικότατο). Οι εἰκόνες ήρατα διαλεγμένες, αλλά θά κέρδιζαν πολὺ περισσότερα άν ζωγραφίζονταν πιο άπλά, με λιγώτερο εἰζετημένες έκφράσεις. Η σὸνταξή σε πολλά σημεία δεν είναι όμαλή: «Δροσάτα κύματα π' άγέρας δίνει». Τά κύματα δεν τά «δίνει» δ' άέρας, τά προκολεῖ μόνο. Και παρακάτω ή λέξη «χύνει» δεν έχει ύποκείμενο, και ή λέξη «παντοφέρνει» είναι άνοπαρκτη. Ο ρυθμός και οι όμοιοκαταλήξεις καλές. Ο τελευταίος στίχος που έπαναλαμβάνεται σαν έπὸδος σε κάθε στροφή, έχει μια συλλαβή λιγώτερη. Δεν είναι λάθος, αλλά δεν ακούγεται πολὺ μουσικά. 'Ας στείλῃ κι' άλλα δ Μ γιατί έχει ταλέντο. — «Ο Γιωργάκης» της Μπέτευ. Πολύ σύντομο, θέμα πολὺ ίσχνό. Περιμένω κανένο άλλο καλύτερο — «Ο φίλος μου» τοῦ Συριανοῦ. Αν και σταλμένο δεύτερη φορά παρουσιάζει πολλές ελλείψεις ώστε να τό δημοσιεύσω με την καρδιά μου. Περιμένω άλλο αὐτό τυχερό. — Αὐτά είναι όλα τά κομμάτια όσα έλαβα ως τις 15 Σεπτεμβρίου. Από τόρα και στο εξής μπορείτε να μὸς στέλνετε πικ δλοι έλευθερα, γιατί δεν υπάρχει κανένα «επὸς χρόνος» ώστε να περιμένετε τη σειρά σας.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Μαγγάη, κ. (NN). Ταγκολία, κ. (AP). Ξανθή Προσφυγοπούλα, κ. (NK).

ΓΙΑ ΤΟ ΔΩΡΟ ΣΤΟ ΦΑΙΔΩΝΑ

16^ο Δελτίο Εισφορών

Από προηγούμενες εισφορές δρ. 2,152
Τριανταφυλλάκι > 25
'Αργαδί (Δευτέρα δόσις) > 50
Γαρυφαλλο > 15
'Ιωνία > 30
Χρυσή 'Ελλάς > 20

Τό όλον μέχρι 26 Σεπτεμβρίου: δρ. 2,292

Η Διάπλασις άσπάζεται τοῦς φίλους της: 'Αστρον της Αύγης (είδα τί ώρατα περάσες στο Χελμό με τοῦς βλάχους; σήμερα, βλέπεις, δημοσιεύεται και τό σχετικό κομμάτι.) Ρεμῇ (χαίρω πολὺ για την άπόφασή σου) τά έλαβα όλα· σὸς έστειλα 10 τετράδια και σὸ άνοιξα λογα-

